

DOMOLJUB

Izhaja vsak šotrtok. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in drugo tuje države 5 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 41.

V Ljubljani, dne 13. oktobra 1910

Leto XXIII.

Volitev na Dolenjskem.

VOLIVCEM ZA DRŽAVNI ZBOR V NOVOMEŠKEM, ČRNOMALJSKEM IN METLIŠKEM SODNEM OKRAJU!

Slovenski možje!

Dne 18. oktobra Vas kliče volivna dolžnost, da oddaste svoje glasovnice in si izvolite državnozbornskega zastopnika na cesarskem Dunaju. Lahka Vam bo izbira. Dve stranki stojita pred Vami, vsaka s svojim kandidatom. Slovenska Ljudska Stranka, kost od Vaših kosti, meso od Vašega mesa, zvesta veri in domu, zaščitnica vsega slovenskega ljudstva s svojo ogromno armado od Drave do Jadranskega morja, edina v načelih, edina z ljudstvom, je Vaša lastna stranka. Vaši dedje in pradedje so se držali načel, ki si jih je zapisala na svojo zastavo, Vi sami ste vedno in ob vsaki priliki v ogromni večini pokazali, da stojite neomajno v njenih vrstah. Novomeškega sodnega okraja zavednost in belokranjska zvestoba sta se v vseh volivnih bojih sijajno izkazali. Slov. Ljudska Stranka je zato ponosna na Vas. Ko Vas sedaj zopet vabi v volivni boj za svojega kandidata, je prepričana, da bo 18. oktober z novim cvetjem ozaljšal venec Vaših zmag.

Boj je vesel! Liberalna stranka čuti potrebo, da ji iznova pokažete, kako tuja je Vašemu srcu, kako zoprna Vašemu prepričanju. Razbita sama s seboj bi rada zanesla razpor tudi med Vas. V sovraštvu do vere in cerkve rojena, vzrasla v oholem zaničevanju kmečkega ljudstva, seje sovraštvo povsod in njeni lastni voditelji se javno psujejo med seboj ter si očitajo podlost, klobičkaželjnost in drugih nečednih reči. Ena pest jih je, in niti svojih par

ljudi ne morejo držati skupaj, vendar pa imajo toliko predrznosti, da se upajo pred ljudstvo. Odgovor za to predrznost je že pripravljen. Stranka brezverstva in oderuhov, stranka pohujševanja in izdajstva, ki je brez moči v deželi, brez vsakega pomena v državnem zboru, ki jo je pomedla kranjska dežela v kot, ki so jo vrli Štajerci in Goričani vrgli od sebe, hoče od Vas, dragi volivci, zopet zvedeti, kaj mislite o nji. Z volivnim listkom v roci ji boste odgovorili, da so enkrat za vselej za slovensko ljudstvo minuli časi liberalnega jerobstva in tlačanstva, in da hoče imeti Slovenec političen mir na svoji zemlji in v miru podlago za svoj gospodarski in dušni napredek.

Že svita lepša zarja! Povsod, v društvih in zadrugah, v kmetijstvu, trgovini in obrtu se pričinja nova doba. Z vstrajnim in skupnim delom bomo dosegli, da bo imela naša zemlja za svoje sinove in hčere doma kruha dovolj, da jim ne bo treba preko morja, v tujini prodajati svojih moči. Trda je skala, ki vanjo slovensko ljudstvo pod zastavo Ljudske Stranke kleše pot k svobodi in napredku, toda pod njegovimi krepkimi udarci se ji ruši rob za robom. Pot je začrtana in se dela trezno in varno. Naši potomci nas bodo blagrovali, da smo v najtežavnejših časih stopili na plan v boju za svojo vero in dom, za kruh in svobodo.

Naš narod mora v državi dobiti mesto, ki ga zasluži. Zvest je svoji državi; zaveda se pa tudi, kako ogromnega pomena je za državo. Zato se bori na Dunaju njegova Ljudska Stranka v zvezi s slovanskimi brati z vsemi silami za to, da mu pribori pri vseh narodih in pri vladi veljavo in čast. Hoče pa tudi, da doma in povsod spoštujejo načela, ki so sveta slovenskemu srcu. Liberalcu mora odmevati venomer

jasni in kratki odgovor, da ne bo nikoli več gospodaril slovenskemu ljudstvu. Zedinjeno, Bogu in domu zvesto ljudstvo hoče voditi zastava Slovenske Ljudske Stranke do boljših časov in mu priboriti s hrvatskim bratskim narodom združeno, Avstriji in njenemu vladarju srčno udano, svobodno domovino. Za vse poštenjake je prostora pod to zastavo. Kdor ne mara pod njo, svobodno mu, toda sam naj si pripiše, če bo zaničevan in osmešen jadikoval ob strani nad svojimi porazi.

Naš kandidat! Volivci, govorili so Vaši zaupniki; sami ste v mnogoštevilnih zborih izrazili svojo voljo. Strankino vodstvo z veseljem sprejema izraze Vašega zaupanja in Vam v popolnem soglasju z Vašimi željami priporoča svojega, Vašega kandidata:

Oddajte dne 18. oktobra glasovnice napisane z imenom:

Evgen Jarc,

deželni odbornik v Ljubljani.

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1910.

Vodstvo Slovenske Ljudske Stranke.

× × ×

V Podzemlju je bil veliki shod zadnje nedelje zjutraj. Vodil ga je deželni poslanec Matjašič. Par Macelletovih Gradčanov je skušalo ob začetku nekaj godrnjati, ko so pa čuli od kandidata deželnega odbornika, Jarca, kakšni prijatelji belokranjskega kmeta so naši liberalci, so jo osramočeni odkurili. Resnica jih je tako zbodla v oči, da je niso mogli prenesti. Nad sto mož se je izreklo soglasno za našega kandidata. Navzoč je bil tudi domači gospod župan.

Na Suhoru je bil shod isti dan dopoldne. Bilo je to veličastno zborovanje našega ljudstva, povsem drugačno, kakor Ganglov shodek, ki je bil pravzaprav prerekanje. Zbralo se je nad 400 ljudstva, med temi velika večina volivcev. Shod je otvoril deželni poslanec Matjašič. Kandidat S. L. S. je razkrinkal hinavščino, ki jo uganjajo naši liberalci z narodnostjo in vero in dokazal z zgledi, kakšna je v resnici njih »ljubezen« do dolenjskega kmeta. Kandidatura je bila soglasno in z navdušenimi živijo-klici sprejeta. — Goto vo je, da bo 18. oktobra v metliški okolici bira za Gangla prav slaba.

Laž — liberalno orožje. Tako pišejo v zadnjem »Slovenskem Domu«, da so klerikalci zvišali deželno doklado na zemljiški davek od 40 odstotkov na 70 odstotkov. Da je to laž, se prepriča lahko vsakdo sam, če pogleda v davčno knjižico. Tam bo videl, da plačuje sedaj ravno toliko deželne doklade kakor prej.

Kdor laže, tudi rad krade, če drugega ne, pa vsaj čast. Do predzadnje številke je urejeval umazani listič, ki hoče biti glasilo kmečkih liberalcev, neki tržni nadzornik Ribnikar, liberallec. Ta je kradel čast dr. Tavčarju in dr. Trillerju, torej dvema voditeljema liberalne stranke. Zaradi tega je bil obsojen na en teden zopora. Lep urednik to, ki ga morajo tožiti lastni ljudje, ker se o njih laže. Kako je še le potem lagal o naših ljudeh in naši stranki.

Verni in pobožni Gangl in Masaryk. Na shodih se hlini Gangl silno pobožnega. Kakšen je pa v resnici? Ko so imeli meseca avgusta liberalni učitelji, katerih kolovodja je ravno Gangl, shod v Novem mestu, so slavili brezverskega profesorja Masaryka iz Prage, ki svojih otrok niti krstiti ni dal. In taki ljudje, med njimi Gangl, naj bi bili verni kristjani!

Gangl — čuden prijatelj kmetov. V deželnem zboru je stavil liberallec dr. Novak predlog, da se naj zapre meja za izvoz naše živine, da bo meso postalo cenejše. Ko bi se to zgodilo, bi ne bilo več k nam tujih živinskih trgovcev iz Bavarske in ostale Nemčije, ki puste pri nas vsako leto lepe tisočake. Cena živini bi padla in naš kmet, ki mu je živinoreja edini vir dohodka, bi imel ogromno škodo. In za ta, našemu kmetu sovražni predlog, je glasoval tudi Gangl. Tako je moral glasovati, ker so ga volili soc. demokrati, ki niso nikdar prijatelji kmetov. Seveda so naši poslanci ta neumen in škodljiv predlog odklonili.

Še eno lepo je pogruntal Gangl. Ko se je šlo te dni v deželnem zboru za izpremembo občinske volivne pravice, je Gangl predlagal, naj bi imel volivno pravico vsakdo, kdor biva v občini pol leta. Čujte, dolenjski kmetje, kaj bi bila posledica! Če bi obveljal Ganglov predlog, pa bi prišli n. pr. sedaj, ko se bo delala belokranjska železnica, delavci, zgnani vkup iz vseh vetrov, se polastili občinskega gospodarstva, de-

lali in zapravljali denar davkoplačevalcev po svoje, ko bi bila pa železnica gotova, jo pa odkurili, ne zменеč se za dolgove, ki so jih pustili občini. Tako škodljiv predlog je stavil Gangl. Seveda je tudi ta njegov predlog romal v koš. Naše ljudstvo pa sedaj ve, s kakšnim »prijateljem« ima opraviti.

O deželnem gospodarstvu lažejo liberalci, da naša stranka zapravlja. Sami so pa. V enem takem velikem gospodarskem društvu so jo tako zavozili, da sta morala dr. Tavčar in Knez podpisati visoko menico — pravijo nad en milijon kron — drugače bi bili prišli na kant.

Tudi meščanom se že odpirajo oči, zato zmerjajo liberalni listi Novomeščane, ki ne marajo za Gangla, češ, da so lenuhi in zanemarjeni. Resnica pa je, da tudi Novomeščani vidijo, da imajo liberalci samo dolg jezik, ne store pa nič in da ima S. L. S. tudi za Novo Mesto in njegovo okolico več zaslug, kakor vsa širokoustna liberalna garda.

Kako se dela za kmeta, je pokazala naša stranka takoj v prvih sejah deželnega zbora. Dr. Lampe je vložil nujni predlog radi škode, ki jo je napravil črv. Poslanec Matjašič je vložil nujni predlog, da naj država radi škode, ki jo trpe letos vinogradniki vsled toče, paleža in črva, odpiše brezobrestno posojilo in da podpora za cenejši nakup novih trt, galice in žvepla.

Zaradi živinskega katasira, ki povzroča v mnogih občinah ob hrvaški meji živinorejcem sitnosti in škodo, je interpeliral deželnega predsednika poslanec Matjašič v zvezi z drugimi našimi poslanci. Upati je ugodnega uspeha kakor na Goriškem, kjer se je stvar uredila po prizadevanju naših poslancev.

Viničane zoper Poljance hujskajo liberalni listi, češ, da so Poljanci dobili ceste, Viničani jih bodo pa morali plačevati. Da ne bodo lagali dalje, povemo tudi Viničanom, da je stavil deželni odbor deželnemu zboru predlog, da se uvrsti cesta Vinica—Preloka—Adlešiči med okrajne ceste in stvar pride v deželnem zboru na vrsto hkrati s cestami v drugih delih naše dežele, tako tudi v novomeškem okraju, drugi teden. Poljanci so prej verjeli liberalcem, sedaj ne verjamejo več. Viničanom pa samo v trezen premislek: kdo je vaš večji prijatelj, ali liberalci in nadučitelj Lovšin, ki ne dela drugega, kakor da zabavlja, ali Slovenska Ljudska Stranka, ki je drugod držala besedo in jo bo tudi vam, zato ker ima moč v rokah?

»Naš kmet je razvajen, ni več tisti zadovoljni Kranjec; med interesi kmetov in meščanskih slojev vlada najhujsa nasprotstva,« pravi »Narod«. Kaj pa hodite med kmete na Dolenjsko, meščanski kandidati? Če ste med sabo, zabavljate na kmeta, da je razvajen, na volivnih shodih pa točite solze na revščino ubogega kmeta. In vi da bi bili odkritosrečni prijatelji kmeta? S. L. S. pa pravi, da ste vi razvajeni, ker ste skozi desetletja lepo in prijetno živeli

po mestih, naš kmet se pa mora seliti v Ameriko, ker je njegova domača zemlja po vaši krivdi zanemarjena in bi ostala zanemarjena, če ne bi S. L. S. popravljala vaših starih grehov.

+ Ali bodo kmetje volili socialnega demokrata? Liberalci pišejo v »Slovenskem Domu«, da liberalno učiteljstvo nikakor noče izgnati verouk iz šole in samo učiti krščanski nauk po svoje in se delajo zelo ogorčene zaradi tega, ker vedo, da belokranjsko ljudstvo nikakor ne bo volilo moža, ki je glavni urednik »Učiteljskega Tovariša«, ki zastopa ta načela. Ali res mislijo liberalni učitelji, da ima ljudstvo tako kratko pamet? Saj se je liberalno učiteljstvo na svojem shodu v Radovljici izreklo za **svobodno šolo, to je za tako šolo, v kateri bi duhovnik ne smel ničesar poučevati in niti njenega praga prestopiti, ampak bi otroci o Bogu sploh nič ne slišali.** Po tem programu tudi ponekod delajo, saj se je moral deželni šolski svet še nedavno baviti z nekim liberalnim učiteljem, ki je otrokom prepovedal pozdravljati s »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« Iz Goriškega, koder komandirajo bratci in somišljeniki naših kranjskih liberalnih učiteljev, pa vemo, da je nadučitelj Bajt v Solkanu otrokom prepovedal v šoli poljubovati svetinje, drugi pa je strgal neki deklici v šoli z vratu svetinjo Marije in jo vrgel v pljuvalnik! Sicer se pa je »Učiteljski Tovariš« izrečno potegoval za francosko šolo. Nečuvna nesramnost je torej, če hočejo ti ljudje to zdaj zatajiti, ko ponujajo ljudem svojega voditelja, od brezverske socialne demokracije v Idriji izvoljenega učitelja Gangla! Naš kmet nikoli ne bo volil moža, ki zastopa socialne demokrate, ki hočejo kmeta uničiti, vedno zabavljajo zoper njega in kmetu ne privoščijo niti bajte, ampak hočejo, da bi kmet šel kruha prosit in se pobačil! Gangl je poslanec idrijskih socialnih demokratov, saj še v liberalnem klubu ni član, ampak samo gost, ker naši liberalci so že tako na psu, da se morajo zadovoljiti s socialnimi demokrati, ker jim lastni ljudje uhajajo. Zato bodo belokranjski kmetje Gangla poslali nazaj v Idrijo k socialnim demokratom, ki naj mu mandat preskrbijo!

× × ×

Povejte vsem svojim znancem in prijateljem, da je sedaj uvedena na Kranjskem volivna dolžnost, da mora vsak volivec na volišče, ker sicer zapade denarni kazni. Natančno preberite tozadevne postavne določbe, ki bodo natisnjene na poverilnicah, ki jih sprejmete. Vsi se zavedajte, da s tem, da volite dobrega poslanca, našega kandidata Evgena Jarca, storite dobro delo sebi in svoji občini, ker dober poslanec bo za vas deloval. Od moža do moža to pojasnajte, dne 18. oktobra pa vsi navdušeno na volišče za kandidata Slovenske Ljudske Stranke!

Deželni zbor kranjski.

Dne 5. oktobra se je pričelo jesensko zasedanje našega deželnega zbora, ki bo, soditi po prvih dveh sejah, vse tako zanimivo in važno. Liberalci so se v svojem časopisju širokoustili in napovedovali gorje deželnemu predsedniku in Slovenski Ljudski Stranki. In tisti, ki so res kaj pričakovali od te širokoustne gospode, so se kruto varali in po prvih sejah je vsak spoznal, da so liberalci na tleh, da v deželnem zboru ne pomenijo prav nič. Samo psovati še znajo, a na razvoj v zbornici nimajo prav nobenega vpliva. Ko so bili naši poslanci v opoziciji, so se veselili deželnega zbora, kjer so mogli odkrivati krivice, ki so jih prizadevali našemu ljudstvu z Nemci in vlado zvezani liberalci ter so zahtevali ljudstvu koristnih postav, a ti širokopleči liberalni junaki, ki baje zastopajo cvet našega naroda, se deželnega zbora prav nič ne vesele, ampak boje se ga in iz strahu pred deželnim zborom je najslavnejši teh junakov, ki se je še pred nekaj meseci postavil v deželnem zboru z znano krvavo manjšeto, ušel in odložil poslanstvo. Dr. Oražna ni več v zbornici, dezertiral je tikoma pred bitko ...

V PRVI SEJI

so takoj naši poslanci vprašali deželnega predsednika, zakaj ni deželna vlada priporočila cesarju potrditve Iv. Hribarja ljubljanskim županom in če so tisti vzroki, ki jih je Hribar navedel, resnični ali ne.

Deželni predsednik

je takoj odgovoril in izjavil: Vlado ne veže nobena dolžnost povedati, zakaj ne priporoči takega župana cesarju v potrjenje. Ako Ivana Hribarja ni predložila v potrjenje, ni kršila občinske avtonomije. Vlada je dolžna le takega župana priporočiti, kateri more jamčiti, da bo delal tudi v blagor države. Tako tolmači tudi Ivan Hribar, ki je zapisal v spomenico, ki jo je poslal osrednji vladi, sledeče: Mesto župana ljubljanske občine je važno za državo in vladi ne more biti vse eno, kdo je župan. Če je pa Ivan Hribar navedel prave vzroke za razpust, o tem se neče izjaviti.

Po tej izjavi je izpregovoril

dr. Šusteršič.

Zgodilo se je prvič, da izvoljeni ljubljanski župan ni dobil cesarjevega potrjenja. Petkrat je bil Hribar potrjen za župana, v šestič pa ne več in sedaj imamo v Ljubljani namesto župana vladnega komisarja, a občinski svet je razpuščen. Vlada res ni dolžna povedati, zakaj Hribar ni bil potrjen, a meni se zdi, da bi bilo v tem slučaju prav, da bi nam to jasno povedala. Saj tukaj se ne gre samo za Hribarja, ampak za meščansko avtonomijo. Cesar ni dolžan povedati, zakaj ga ni potrdil. Kakor smejo občinski svetniki izvoliti za župana kogar hočejo, tako tudi cesar župana potrdi ali ne potrdi. A nam

se ne gre za bivšega župana ljubljanskega, mi se za Hribarja ne ogrevamo. Nam se gre za mestno avtonomijo! (Odobranje.) Nam je žal, da je Hribar sam zapisal tisti stavek, katerega nam je prej povedal deželni predsednik, ker je s tem dal vladi orožje proti sebi. (Ogorčenje.) Preprečiti je hotel potrjenje novega statuta iz golega strankarskega interesa, a žrtvoval je avtonomijo ljubljanske občine. (Odobranje.) Naša stranka se je zavzela za potrditev Hribarjevo. Bil sem pri deželnem predsedniku in pri ministrih, kjer sem zahteval, da se Hribar potrdi, zaradi občinske avtonomije. (Ploskanje.) Svoj strankarski interes smo zapostavili splošnemu interesu. In ko ste vi izvedeli, da se je naša stranka zavzela za potrditev, bi bilo morda bolj umestno, da bi se bili vi zaupno obrnili do svojih sodeželanov za posredovanje, kakor pa, da ste se obrnili na tuje osebe. (Odobranje.) Tem je ljubljanska avtonomija deveta briga. (Tako je!) Kar je zamujeno, je zamujeno. Mi se moramo ukloniti odločitvi cesarjevi. Mi smo pa dolžni delovati na to, da se vrnejo v Ljubljano redne razmere. Tudi vlada je dolžna delati v tem oziru. Prav nič ne želimo, da bi vladni komisar še dalje vladal na magistratu, ampak hočemo, da zasede župansko mesto zopet od meščanstva prosto izvoljen someščan. (Živahno ploskanje.)

Liberalna govornika dr. Tavčar in dr. Triller ne moreta razumeti, zakaj je bila S. L. S. za Hribarjevo potrditev. Brani sebe in dr. Trillerja, češ, da sta pošteno postopala. Uverjen je tudi, da bi bil Hribar potrjen, če bi bil to dr. Šusteršič v imenu svoje stranke, katera ima tako velik vpliv, to zares zahteval.

Deželni predsednik

je potrdil, da je dr. Šusteršič v imenu stranke zahteval, da se Hribar potrdi, a je bilo toliko vzrokov, da to ni bilo mogoče.

Dr. Novak

se je obnašal kakor kak pobalin, ki ničesar ne vé in ne pozna, najmanj pa, kaj je bistvo politike. On vidi samo hinavščino in neodkritosrčnost. On vidi ves svet po sebi in svojih ožjih tovarišev in somišljenikih.

Taki ljudje ne morejo žaliti naše stranke!

Je zvenelo iz govora dr. Kreka, ko je odgovarjal liberalnim govornikom. — Ogromna večina slovenskega naroda se je brigala s to stvarjo le toliko, kolikor smo ljudi seznanjali z njo zaradi političnega razumevanja in vzgoje. Ljudje težje razumejo, zakaj se je naš načelnik dr. Šusteršič potegoval za Hribarjevo potrditev, kakor pa to, da Hribar ni bil potrjen. Naše najnujnejše delo je, da razbijemo pretežje nemškega liberalizma in sedanjjo politično konstelacijo, ki našemu narodu ni ugodna. Dr. Krek in dr. Tavčar sta očitala nam hinavstvo, a dokazala nista ničesar! Preotročje bi bilo prerokati se

ž njima o teh stvareh, zato mirno vtaknemo v žep taka nedokazana očitanja in gremo preko njih na dnevni red. Dr. Šusteršič se je potegnil za Hribarjevo potrditev, a to se je šele povedalo potem, ko smo morali v javnosti povedati resnico, ko se je očitale naši stranki, da ni bila za potrditev. Naša stranka se ne da voditi čustvenemu razpoloženju. Tudi v Ljubljani se ne bomo prenačili. Takrat bomo zmagali, ko bo večina prebivalstva v našem taboru. Z ničemer se nečemo prenačati. (Klic: Mestni statut!) Mestni statut daje najširšim ljubljanskim masam pravico glasovanja! (Dr. Triller: Da, še posavskim kmetom!) Posavske kmete imate vi ravno tako v rokah kakor mi! (Pritrjevanje.) Doslej smo imeli v Ljubljani z volitvami kar se tiče nepristranosti od strani tistih, ki so volitve vodili, sakrabsko slabe izkušnje. Na vse načine se bomo potrudili, da bo potrjen novi mestni statut, zato bomo zahtevali, da bodo volitve čiste, pa naj jih vodi vlada ali pa Hribar. (Burno pritrdjevanje.)

Dr. Lampe.

Nam je bilo neprijetno in neljubo, da se je kršila občinska avtonomija, a za sistemom, ki je vladal na mestnem magistratu, nam pa ni prav nič žal. Želimo, da bi se čimprej pokazalo, kakšno je bilo gospodarstvo v Hribarjevi dobi. Prihodnja doba bo lepša kakor je bila prošla doba. Dr. Tavčar je tukaj obžaloval, ker ne bo vodil več volitev Hribar. Kdor si želi nazaj Hribarjevih volitev, si želi volitev, iz katerih se ne bi mogla pokazati ljudska volja. (Burno ploskanje.)

Dr. Tavčar brani Hribarja in taji, da bi bil ljubljanski magistrat postopal pristransko in je očital duhovščini zlorabljanje spovednice. Ta izjava, katero je sicer takoj skušal omiliti, je izzvala velikansko ogorčenje med poslanci S. L. S. Čudno je, da ljudje, ki v obče ne obiskujejo spovednic, največ govore o zlorabi spovednice.

Na osebna sumničenja in psovke od liberalne strani

je odgovoril liberalcem dr. Šusteršič, da jim je kar sapo zaprl. Navajamo samo nekatere stvari: Od nasprotnih strani se samo sumniči in psuje. Pod našo častjo je, odgovarjati na sumničenja in psovovanja, ki jih je izrekel dr. Novak, poslanec ljubljanske trgovske zbornice, tisti človek, ki mu je bila v javni seji zbornice izrečena nezaupnica zavoljo zanemarjenja svojih dolžnosti, pa ima še drzno čelo, da izvršuje mandat. (Burno odobranje. Novak ves bled molči.) Dr. Tavčarja in dr. Trillerja se od naše strani ni sumničilo. Ne vtikamo se v spor, ki ga ima v svoji stranki. Spor med mladino in starino nas čisto nič ne briga. (Klic: Prav nič!) Dr. Tavčar je postopal nasproti svoji stranki in bivšemu županu Hribarju pošteno, tako pošteno, kakor Hribar proti njemu nikdar ni. (Pritrdjevanje.) Hribar je z dr. Tavčarjem

vred pogodbo z Nemci dvakrat podpisal, a v javnosti je dr. Tavčarja kazal, češ, Tavčar je tisti, ki je pogodbo podpisal, jaz je nisem! Danes Hribarju po-jete slavospeve zaradi gospodarstva njegovega, a rečem le, o tem gospodarstvu se bo prav sodilo potem, ko se bodo odprle knjige na magistratu! (Odobrovanje.) Mi nismo krivi, da je sedaj vladni komisar na magistratu. Vi ste sami vse storili, da imamo vladnega komisarja. (Viharna veselost.) Vi ste hrepeneli po njem, a sedaj nam očitate. Od nas ni nobeden v občinskem svetu in vendar je bivši ljubljanski občinski svet, torej vi, tako modro postopal, da so se na magistratu odprla vrata vladnemu komisarju. (Viharna veselost. Liberalci osramočeni.) Vi hrepenite, da bi vodil volitve vaš strankar. Vam ni ljubo, da je deželni predsednik takoj odgovoril na naše vprašanje. Očitajte nam, da smo dogovorjeni z vlado. Kdor se zanima za politiko, je vedel, da bomo vlado vprašali, zakaj ni Hribar potrjen in to je vedel tudi deželni predsednik, in zato nam je lahko takoj odgovoril. (Veselost.) Dr. Tavčar meni, da bi bil jaz lahko dosegel Hribarjevo potrditev, če bi bil hotel. Ko ste čuli, da Hribar ne bo potrjen, se niste obrnili na našo stranko, ampak na tuje ljudi. In to je bilo zmotno! Če bo ljubljanska avtonomija naslonjena na vašo stranko, bo avtonomija jako šibka! (Pritrjevanje.) — Smešna je trditev dr. Trillerja, da Hribar zato ni bil potrjen, ker je opozicionalen poslanec. (Smeh.) Njegovih opozicionalnih del ne bom presojal, o teh bi vedeli povedati mnogi ministri. (Veselost.) Dežela je mirna, kakor je rekel dr. Krek, pa tudi mesto je mirno. Pa tudi če se ne kaže posebnega razburjenja, smo dolžni se potegovati za občinsko samoupravo, ker na nji sloni državljanska svoboda. (Živahno pritrjevanje.) Zato jo branimo, dasi imajo v Ljubljani liberalci večino. Toda

enaka pravica za vse!

Dr. Triller se je zadiral zopet v posavske kmete, ki bodo baje Ljubljano požrli. Govoril je o tisočih, ki bodo volivno pravico imeli v Ljubljani. Jaz sem poizvedel in sedaj vem, da jih je le kakih 600, ki bodo volili v Ljubljani. Na drugi strani je pa mnogo Ljubljančanov, ki imajo volivno pravico v kmetskih posavskih občinah. Enaka pravica za kmeta in za meščana! (Burno pritrjevanje.) A nasprotni dr. Tavčarju moram odločno povzdigniti svoj glas in v imenu vsega slovenskega ljudstva protestirati, ker se dela v tej zbornici slovenski duhovščini kruta krivica, tisti slovenski duhovščini, ki vzorno izpolnjuje svoje dolžnosti do Boga in do ljudstva, da je v čast ne samo naši deželi, ampak bi si vsaka dežela čestitala, ako bi imela tako vzorno duhovščino, kakor jo ima kranjska dežela. (Viharno odobrovanje in ploskanje.) Slovenska duhovščina ni nikoli izrabljala svoje cerkvene avtoritete v politične namene. (Burno

odobrovanje.) A vse drugače bi bilo, če bi mi začeli govoriti o nekaterih sodnikih — ne vseh, nekaterih — kako ti zlorablajo svojo službo. (Burno odobrovanje. Višnikar ves blede sedi na svojem mestu in se ne upa ozreti.) Na kak nesramen način zlorablajo svojo oblast, ki jo imajo v imenu cesarja, v strankarske politične namene. (Viharno vzklikanje in odobrovanje.) Potem bi se slišale lepe stvari! (Liberalci so kar poparjeni.) Kar pa vi govorite o spovednici, je sama fraza, vi sami dobro veste, da vas ljudstvo ne mara, a kriva naj bi bila spovednica. (Viharno odobrovanje.) Če nočete, da vam tako odgovarjam, pa se prihodnjič dostojno obnašajte! Vi ste nas izzvali! Na taka sumničenja boste od nas in našega ljudstva vselej jasen in odločen odgovor dobili. (Burno odobrovanje in ploskanje.)

Pri glasovanju je bil sprejet predlog dr. Šusteršiča, ki se glasi: Obzalujoči, da je prišlo do suspendiranja ljubljanske mestne avtonomije, in trdno pričakujoč, da se po sodelovanju vseh poklicanih faktorjev povrne ljubljanski občini čimprej meščansko samoupravo, preide deželni zbor na dnevni red.

Nato pride v razpravo

novi ljubljanski statut,

katerega je bila vlada vrnila, da se v nekaterih stvareh popravi. Poročevalec deželni odbornik dr. Pegan predlaga, da se predlagane izpremembe sprejmo. Temu se protivijo liberalci.

Dr. Triller pravi, da se bo Ljubljana razširila do Šmarne gore. Krivica je, ako voli Posavčan v Ljubljani. Posavčane boste izrabljali. Brani sodnike. Zunaj dvorane sodnik lahko agitira, kakor duhovnik. Ni prav, ker duhovnik agitira v cerkvi. Na poti sta mu cerkev in spovednica. (Poslanci večine burno ugovarjajo.)

O cerkvi in spovedi govore največ tisti, ki nikdar ne gredo v cerkev in k spovedi,

je vrgel v obraz liberalnim surovežem dr. Lampe. Mestni statut je v razpravi, ki pa nista prav v nobeni zvezi s tem, kar je povedal dr. Triller. Samo o spovednici in cerkvi vedno govorite. Vi hočete kulturni boj. To zahteva vaše časopisje in vaši shodi. Ker branimo verske ideale, branimo ideale svojega ljudstva. (Veliko odobrovanje.) — Dr. Triller trdi, da kmet odira! (Nečuvstvo! Sram ga bodi!) Razdor hočete delati med kmetom in meščanom. Zakaj pa vse tišči z dežele v mesto? Ali zato, ker je na deželi boljše? Pustite naše kmete v miru, ti ne zaupajo liberalcem. (Ploskanje.)

Statut bo potrjen v štirih dneh,

je povedal dr. Tavčar in se je zaradi te neljube stvari na primeren način kregal. Tudi Gangu ni všeč, da bodo po novem volivnem redu za Ljubljano imeli tisoči delavcev volivno pravico, ki je sedaj nimajo.

Dr. Šusteršič

je med drugimi izjavil sledeče: Dr. Triller je izjavil, da sem napadel vaš sodni stan. To ni res! Izjavil sem, da delajo samo nekateri sodniki tako, ko, kakor ne bi smeli. Za to, kar sem pa trdil o nekaterih izjemah, prinesem mo dokaze, in ako dotičnim gospodom ne bo všeč, naj se zahvalijo vam. Jaz nisem napadel stanu, pač pa je dr. Triller napadel ves duhovski stan. Na vedel ni nobenih faktov. Pri tem, kar sem rekel o nekaterih sodnikih, ostanem. To so gospodje, ki jih osebno sicer ne poznam, pač pa iz sodnih aktov! (Burno odobrovanje.)

Po sklepnih besedah poročevalca so bile predlagane izpremembe sprejete. Mestni statut je sedaj tako popravljen, da ne bo nobene ovire več, da ne bi bil potrjen. Volitve v Ljubljani se bodo v kratkem vršile po novem statutu. Odklonjen je bil predlog dr. Trillerja, naj bi se vršile volitve v Ljubljani še po starem in pa predlog dr. Novaka, ki zahteva, da se prepove izvoz naše živine v Nemčijo, in naj se dovoli prost uvoz živine iz južnih dežel in mesa iz Amerike.

V tem predlogu se zrcali vsa liberalna ljubezen do našega kmeta, kar naj si volivci na Dolenjskem dobro zapomnijo.

Sprejet je bil predlog dr. Zajca, da se

deželni zdravstveni svet

tako sestavi, da bodo v njem imeli Slovenci večino.

Zaradi škode po črvu in toči

so vložili dr. Lampe in tovariši predlog, naj deželna vlada izposluje izdatno podporo poljedelcem za nakup semen in gnojil. Črv je naredil mnogo škode na njivah in travnikih. Klesula je toča. Dr. Novak je govoril o argentinskem mesu. Ako pa hočemo imeti dobro meso, podpirajmo kmeta in pomagano bo vsem. Predlog se je sprejel.

Za vinogradnike,

kateri letos res mnogo trpe, je zahteval poslanec Matjašič:

1. odpis brezobrestnih posojil.
2. podpore za nabavo trt, umetnih gnojil, modre galice in žvepla po znižani ceni.

Predlog je bil soglasno sprejet.

V DRUGI SEJI

dne 6. oktobra se je razpravljala izprememba

zakona glede občinskega reda in občinskega volivnega reda.

Januarja meseca je bil v zbornici ta zakon sklenjen, a sedaj ga je vlada vrnila, da se v nekaterih stvareh popravi, da bo potem od cesarja potrjen.

Dr. Pegan

priporoča, da se vse izpremembe sprejmo. Najvažnejše izpremembe so:

- a) v prvem razredu bo volila tretjina davkoplačevalcev, v drugem dve

retjini (v sklenjenem zakonu je bilo dve petini in tri petine).

b) v podobčinah volijo samo davkoplačevalci (v načrtu vsi.)

c) da volijo v II. razredu tudi tisti, ki plačujejo vsaj 20 K osebnih dohodarine. (V načrtu 30 K.)

Temu zakonu nasprotujejo liberalci in Nemci. Prvi se spusti v boj Gangl, ki ne ve, ali je liberal, ali je socialni demokrat. Govore se nauči. Višnikarju so na srcu uradniki. Vilfan sam ne ve, kaj hoče imeti. Dr. Eger se boji, da bodo izgubili Nemci nekatere občine. Odgovarja jim

poslanec Jarc.

Gangl govori z razdvojenim srcem. Pri sestavi občinskega reda je bilo naše načelo, da se ohrani kmeta na njegovi grudi, on je središče našega dela, on je jedro našega naroda, če pade naš kmet, pade ves naš narod. (Navdušeno pritrdjevanje.) Volivci Ganglovi pa hočejo, da je ljudstvo razdvojeno in se kmet uniči! (Tako je!)

Ni res, kar trdi Gangl

izjavi zastopnik delavstva poslanec Piber. Doslej nima delavec v naši občini nobene pravice, a po novem redu bo volil in bo lahko izvoljen, tudi za župana bo lahko, kar sedaj ni bilo mogoče. Vsega nismo dosegli, a boljše bo kakor doslej. (Odobranje.)

Ljudstvo hoče reformo!

Je povedal dr. Šusteršič v sijajnem govoru, v katerem je brezobzirno naklestil nasprotnike. Ogromna večina slovenskega ljudstva je zadovoljna z občinsko reformo, je navdušena zanj, in komaj čaka, da bi bil skoraj potrjen občinski volilni red. (Tako je.) Na shodih so bili delavci, kmetje in obrtniki za to, ki se za nobeno postavbo niso bili tako navdušeni kakor za to. (Zivahno pritrdjevanje.)

Nemec dr. Eger zahteva, da bi imeli v občini odločilno besedo tisti, ki največ davka plačujejo. Gangl pa pravi, da je prav malo ljudska. Oba pa hočeta, da bi se nič ne naredilo! (Veselost!) Tega veselja vam ne bomo naredili! Gangl in njegova stranka je vedno zoper to, kar se more v zbornici napraviti, a vselej zahteva to, kar je nemogoče. (Veselost.) V tej zbornici so stavili predlog, naj se vpelje splošna in enaka volilna pravica za državni zbor. Ko se je pa na Dunaju res predložila, je v liberalnih vrstah nastal jok in škripanje. (Veselost.) Vaši poslanci so tukaj zahtevali splošnost in enakost volilne pravice, na Dunaju so se potili za pluralnost. (Smeh.) Gangl je nasprotnik izpremembe, katera omogoči delavcem v Idriji dobiti večino v I. in II. razredu. (Cujte!) Po našem načrtu bo v Idriji postal lahko župan delavec, ki niti enega vinarja davka ne plača in vi g. Gangl ste proti temu? (Tako je!) Danes se je poslanec Gangl močno zavzel za splošno in enako volilno pravico v občinah, ker vé, da ni izpeljiva, in je celo stavil tak predlog.

Na ta led vam ne pojdemo. Vaša resolucija ni vredna počenega groša! (Veselost.) Vaše resolucije so le figovo pero za vaše socialnodemokratske volivce! (Burno odobravanje.) Poslancu Ganglu, ki ima tako ozke stike s socialnodemokratsko stranko, svetujem, naj se obrne na socialno demokratično stranko v državnem zboru, naj ona v državnem zboru stavi tako resolucijo, česar pa ne bo storila. Mi smo stranka resnega dela. Mi ne delamo lukenj v vodo. Mi gremo odločno in brezobzirno naprej! Mi bomo prišli še z drugimi reformami in jih bomo tudi sklenili, če je vam prav ali ne! (Burno ploskanje in živijo klici.)

Gangl s figovim peresom

ni bil nič zadovoljen in ga je ogorčen odklanjal, kar je smeh in zabavo le še pomnožilo. Nato se je glasovalo in je bil zakon sprejet. Ni dvoma, da bo ta zakon kmalu potrjen in se bodo po vseh občinah izvršile volitve tekom prihodnjega leta. In tedaj bo v marsikateri liberalni občini jok in škripanje.

Poslanci S. L. S. so zahtevali še od vlade, da se živinski kataster v obmejnih občinah že enkrat preišče in tako preuredi, da živinoreja ne bo trpela škode.

Političen pregled

O SKLICANJU DRŽAVNEGA ZBORA

poroča vedno več listov, da bo sklican že začetkom listopada, kakor je že zadnjič sporočil »Domoljub«.

DEŽELNI ZBORI.

O jesenskem zasedanju kranjskega deželnega zbora in resnem delu zares ljudske naše Vseslovenske Ljudske Stranke prinese »Domoljub« posebej podrobnejše poročilo. — Prejšnjo sredo je začel zborovati **goriški deželni zbor** z burno sejo. Slovenska duhovščina dekanatov Gorica, Kobarid, Kanal in Komen, je v posebni vlogi na deželni zbor protestirala proti predlogu deželnega odbora, glede pregledovanja cerkvenih računov. Poslanec Fon je utemeljeval izpremembo lovskega zakona, predlog se je oddal gospodarskemu in pravnemu odseku. Liberalni Gabršček je igral v tej seji jako slabo, za poslanca nepriporočljivo vlogo. Ko mu je glavar vzel besedo, je govoril on še dalje in vpil, da se mu dela nasilstvo, govoril je še, ko sta imela o tem besedo še dva govornika, končno pa prav »podomače« opsoval deželnega glavarja. Poslanec Berbuč poroča pri zadnji točki dnevnega reda o volitvah v veleposestvu, da so se vršile nerednosti in nepravilnosti. Dr. Gregorčič pojasnjuje te nepravilnosti ter stavi predlog, naj se s temi »izvoljenci« veleposestva peča verifikacijski odsek, ker so se ob volitvi v agitaciji posluževali nedovoljenih sredstev.

Predlog je bil sprejet. Nato se izključil na predlog dr. Gregorčiča poslanec Gabršček iz deželnega zbora, ker je njegovo delovanje tako, da ne spada v zbornico.

O obstrukciji »Slovenskega kluba« v štajerskem deželnem zboru, pišejo vsaj nekoliko pravično izmed Slovincem sovražnih listov le listi nemških krščanskih socialcev in obsojajo nestrpnost nemških nacionalcev napram Slovincem in njihovim življenjskim potrebam. Nek list jim naravnost očita, da so nemški nacionalci pripravili štajersko do poloma. Dotični list izvaja kaj dobro o znanem Wastianovem predlogu, da je imel namen spraviti deželni šolski svet pod brezpogojno komando »Svobodne šole«, ker od 16 zastopnikov deželnega šolskega sveta, bi jih bilo po »Boštjanovem« predlogu kar deset svobodomiselnih. Deželni glavar grof Attems pa, ki je podpiral »Boštjanov« predlog je kriv, da je postal ta predlog zares nevaren. List dobro povdarja, da so Slovenci, tako iz narodnih, kakor iz verskih razlogov bili naravnost primorani do obstrukcije! Ko so se zadnje čase vršila pogajanja med strankami za delozmožnost štajerskega deželnega zbora, tedaj so nemški nacionalci v zvezi s plemstvom jasno pokazali, da jim je več za to, da se izroči šolstvo v deželi svobodomislstvu v roke, kakor pa, da vrši deželni zbor prepotrebno gospodarsko delo! Zlasti se je to videlo, ko je stavil kmečki poslanec Hagenhofer predlog, naj bosta v deželnem šolskem svetu tudi 2 zastopnika kmečkega ljudstva, ki nima v štajerskem deželnem šolskem svetu niti enega, ki bi govoril v njegovem imenu in interesu. Tudi tega niso hoteli nemški nestrpni nacionalci, ker so se zbal, da ne bi potem Slovenci, ki tvorijo, kakor povdarja omenjeni nemški kršč. socialni list, eno tretjino štajerskega prebivalstva, imeli izmed 16 zastopnikov v deželnem šolskem svetu — enega.

HRVAŠKO.

Ban Tomašič si pa zna pomagati! Koalicija si je bila lepo po svoje sestavila listo poslancev, ki naj bi se izvolili kot delegatje v budimpeštanske delegacije. Ban si pa izbere izmed sebi uga-jajočih poslancev delegate. Sedaj se pa srdijo koalicionaši na bana, češ, da ni vpošteval njih liste in da volitev delegatov ni bila pravilna ter zahtevajo, da bi tako izvoljeni delegatje odložili mandate. Štirje so to storili, trije ne.

Z BALKANA.

Kakor se zdi, mogočni, temnosivi hrbet Balkan, preoblečen in zavrt v tančice megle, nekako čuden tajen in skrivnosten, tako se vidijo tudi razne vesti in novice, katerih vsaka je še vedno bolj ali manj zavita v negotovost, da skrivajo v sebi nekaj, kar utegne mor-da že v kratkem presenetiti javnost, ko se jim odvali oblaček nejasnosti. Goto-vo je namreč, da se nekaj pripravlja in

sicer zoper Turčijo. O zvezi slovanskih balkanskih držav smo že poročali, da se jo skuša hitro ugotoviti. Srbija si je sicer gojila še nekoliko nade o koristi zveze s Turčijo, a sedaj se jo sili, da mora pristopiti k zvezi, sicer pade v nemilost pri pokroviteljici Rusiji, ki skuša hitro udeležiti to zvezo, naperjeno zoper Turčijo. Grška se je pa oprijela nekega od francoskega admirala ji predloženega načrta, kako preurediti mornarico, naj Grška zavaruje svojo mejo le na severu na suhem, na morju pa zasede turške otoke v Egejskem morju. Ker bi imelo v slučaju vojske opraviti turško brodogradništvo z bojnim ladjevjem zapadnih velevalst in bi bila Turčija istočasno napadena od slovanskih držav na Balkanu od severa. Ta načrt pa se zdi, je nekoliko prekrizalo odkritje tajnega dogovora Turške z Rumunsko, ki pa je tudi javnost zelo presenetil, a lahko tudi, da se je ta tajni dogovor odkril javnosti zato s takim hrupom, da bi se moglo tem lažje dobiti povod za splošni napad na Turčijo. Bomo že videli, kaj bo iz tega! Nekaj se bo že skuhalo!

NA PORTUGALSKEM

so se dogodile nenavadne reči. Že prejšnji »Domoljub« je nekaj namignil o nezdravih razmerah na Portugalskem. V torek pa nas je presenetilo dnevno časopisje z vestjo, da je vzbuknila na Portugalskem vojaška in meščanska revolucija. Kako je prišlo do tega? Glavna krivda zadene kralja Manuela samega in pa njegovo republičansko ministrstvo, ki ni nič storilo, ko se je že delj časa strastno agitiralo zoper kralja od strani republikancev, zadnje čase celo kar javno na ulicah in trgih. Vlada ni prišla teh veleizdajnikov, ki so znali s svojimi hujškarijami in ščuvanjem vzeti kralju, ki pač menda ni bil nič kaj posebno vzoren vladar in sploh izgubil v vsej državi vse simpatije, celo pri najzvestejših slojih. Vlada je vse to mirno trpela in še celo začela preganjati monarhiji zveste stranke in katoličane. Tako si je sama skopala — grob. Framasoni so z lažjo začeli vstajo. Neposreden povod vstaji je bilo, da je neki blazen častnik ustrelil najimenitnejšega zdravnika v Lizboni, profesorja in poslanca Bombardija. To je ljudstvo silno razburilo. Framasoni so pa začeli trositi laž, da so umorili Bombardija »klerikalci« iz političnih vzrokov. Nastali so izgrede, uporniki so začeli upiti »Živela republika«, se spoprijeli z meščansko gardo, ki jih je razganjala. Republičanom se je kmalu pridružila še večina vojaštva. Kralju zvesti častniki so bili ustreljeni. Kralj je baje ušel s svojci na morje, v Lizboni se je pa sestavila začasna republičanska vlada, ki je že med prvimi svojimi čini izdala odlok, ki prepoveduje duhovnikom nositi duhovsko obleko, z drugim odlokom prepoveduje vse cerkvene redove. Menihi in nune morajo tekom 24 ur zapustiti Portugalsko! Svobodomiselstvo in framonstvo, ki

ima vedno na svojem hinavskem jeziku svobodomiselnost, svobodo in bratstvo, ga že prelepo kaže v svojih res »bratskih« in svobodnih dejanjih. Dasi je svobodomiselstvo na Portugalskem močno le v Lizboni in je na deželi tako slabo, da so si ob volitvah upali postaviti svoje kandidate izmed 63 volivnih okrajev le v osmih, par ker so dobro in tesno organizirani, imajo sedaj, dasi neznatna manjšina, vso premoč nad drugimi v svojih rokah, česar se pa tudi dobro zavedajo, zato so lahko začeli takoj s prvim korakom preganjati verno katoliško ljudstvo in nasilstva proti Cerkv, redovom in samostanom. — Dogodki na Portugalskem so lahko jasen zgled španskemu kralju, ki ima tudi kulturno liberalno vladno. Zato morebiti ne bo posebno dolgo in Portugalski bo sledila z revolucijo Španska. Dogodki in ta preobrat na Portugalskem so pa tudi jasen nauk vsem poštenim katoličanom, kaj nameravajo in znajo svobodomiselci in prostožidarji, ako se jim posreči dobiti v deželi premoč v roke — boj, zator, pogin, grob kršćanstvu, Cerkv, pravi poštenu svobodi!

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.
(Dalje.)

Toda zastoj sta naredila pot; da, še v večji negotovosti sta se morala vrniti domov. Izvedela sta namreč, da avstrijskih najemniških vojakov, kar jih je bilo prišlo na Bled v pomoč kmeliškemu puntu in kar jih je bilo v spremstvu Andreja Krajskega, ni bilo več na Gorenjskem. Ko so namreč Turki pobili »Krvavo koso«, so takoj odhiti po dolini proti Koroškem, tako da oni pač niso imeli vzroka še dalje ostati na Gorenjskem, zlasti ker gorenjski plemenitaši in graščaki niso mogli tako hitro zbrati večje vojske, ki bi udarila za sovražnikom.

O vojaku, ki bi bil v kakršnikoli zvezi s kroparskim možkom, jima nihče ni vedel ničesar povedati.

Tako se je vrnila Zalka vsa obupana z bratom na Brda. Mislila je, da se ji bodo zacelile skeleče rane; toda ponovno so se ji odprle — in še bolj široko in še stokrat hujše so jo sklele kot prej; od zdaj je jokala še bolj neutolažljivo nego prej. In kako naj bi tudi ne? Vse slutnje in vsi upi, ki so jih v tajnih globinah njenega ljubečega in koprnečega srca rodili vsi čudni dogodki zadnjih dni, so bili zopet naenkrat uničeni, kakor naenkrat uniči slana v pomladnih mrzlih jutrih ponižne vijolice, ki so ravnokar vznikle iz probujajoče se narave, ali nežno bele zvončke, ki so ravno

začeli zvoniti mladi naravi k poroki in oznanjati njeno krasoto.

V dolgih nočnih urah je trpela še več; še pogostejše je sanjala o Francetu. Zdaj je stopil skozi vrata z dolgo, črno brado, pa vendar je takoj spoznala njegove poteze in ji strastno stisnil roko ter jo objel, zdaj se ji je zopet prikazal v spremstvu s »črno ženo« in se obnašal tako mrzlo in tako tuje, kakor bi nje — Zalka — nič več ne poznal ali kakor bi jo celo nikdar ne bil poznal.

Anželj je dobro razumel nesrečni položaj svoje sestre; zato je bolelo tudi njega. Sklenil je še enkrat napeti vse svoje sile, da bi pogledal za temni zastor skrivnosti onega vojaka; toda kaj, ko se ni vedel obrniti ne kod ne kam, ko nikoder ni mogel najti najmanjše sledi do njega. Ves onemogel ni vedel druge pomoči, kakor da je dan za dnevom skušal tolažiti svojo sestro in ji lajšati bôl v njenih trnjevih dnevih.

XI.

Nazaj med gore, v narave kras!
V deželo, kjer Sava svoj vitki stas
še mlada in čila vije po dobravi.
Nazaj med gore, kjer čarno oko
jezersko smehlja kot zemlje nebo
pozdravlja te v svoji prelestni ljubavi.
Nazaj med gore, kjer cvetke cveto —
ljubezni znanik; kjer ptice pojo
skrivnostne popevke kot v rajski višavi.

Kar izražajo te vrstice, to so morali biti približno občutki, ki so navdajali črnobradatega, napol meščanski obledenega moža, ki je že več dni korakal v poletni vročini po Kranjskem in zdaj ravno šel po samotnih gozdnih stezicah po Jelovici proti njenem severnem obronku. Ravnokar je došel na zelene planinske snožeti, kjer se mu je namah odprl čaroben razgled po vsem blejskem kotu. Mož je obstal in strmel predse v blejsko okolico.

V blejsko okolico?

Da; in kaj je vse čutil ob tem pogledu, je pač ostalo skrito v njegovem srcu. — Kakor dragocen zaklad ali kakor skrbno zasajen vrt se mu je zdelo, da stražijo to neboško lepo pokrajino skalni orjaki, ki se ne boje mogočnih orkanov, ki se pa tudi ne strašijo pred lahno, pa neprestano glodajočim zobom časa. — Ozrl se je na poglavarja vseh čuvajev — na Triglav; z mogočno in neupogljivo svojo postavbo se je dvigal orjaški, kristalni stvor nebotično kvilsku; njegovo belo čelo je še vedno blestelo v sto in sto različnih svetlobnih oblikah, a na temenu je bil že obrobljen s precej širokim, toplim azurnim robom, ki so mu ga vrezali vroči solnčni žarki.

Mož je sedel na mehko travo in si ogledal svojo bližnjo okolico. Njegovo oko se je razveseljevalo nad bujnim zelenjem in nad pestrim cvetjem, ki je krasilo naravo. Včasih se je zganila trava in cvetke so ponižno uklonile svoje glavice — in vendar ni bilo slišati ali čuti niti najmanjšega vetriča:

obenem pa je puhtel iz zemlje in se razlival po okolici prijeten vonj.

Nedopovedljivo prijetna, skoro sanjarska tihota je vladala tu gori na planini in nič jo ni motilo, niti najmanjši vetrič, niti najmanjši nemir.

Bradatemu možu se je zdelo, da je prišel na popolnoma drug svet, daleč proč iz življenja in zemskega pehanja —, kjer živi samo on. — Le zdaj, in zdaj se je oglasilo z drugih planin zamolklo zvonjenje kravjega zvonca, ali pa se je razleglo po zraku pritaženo cerkveno zvonjenje, kakor pripovedujejo pastirji, da ga večkrat čujejo v popolnoma tihih gorskih pokrajinah. — Bregar, zakaj nihče drugi ni bil mož s črno brado, je poslušal in sanjal.

Danes je bil ravno praznik sv. Jakoba. Kmalu bo minulo pol leta — dolgega in težkega, odkar je ob cerkvi sv. Vida pokopal svojo ženo, vročerkvno, strastno ciganko. Tedne in tedne je žaloval za njo in zdelo se mu je, da bo nezvest, če bi šel zopet k zlatolasi, ljubeznivi ženi v svojo domovino, k ženi, ki pa vendar ni bila njegova prava žena.

In vendar so ga tudi na to vezale svete vezi; s pravo, globoko, resnično ljubeznijo je ljubil le njo in nikdar je ni nehal ljubiti, kolikor mu je bilo pač dovoljeno v teh razmerah. — Težke, pretresljive boje je bojeval France v zadnjih mesecih; slednjič je pa vendar prišel do jasnosti in do odločilnega sklepa. Podoba ljubeče Zalke, ki je gotovo v domovini koprnela po njem, in podoba nežnega dečka — njegovega otroka — sta ga v sanjah neprestano vlekli in vabili v domovino. Čim živahnejše in čim vabljivejše so bile sanje, tembolj je raslo njegovo hrepenenje — in slednjič se ni mogel več premagati.

Prodal je svojo hišico in posestvo v Bjelini poveljništvu cesarskih najemniških čet, denar večinoma razdelil ubogim kot miloščino za mir in pokoj svoje nesrečne, mrtve žene. Zase je pridržal samo toliko, kolikor je mislil, da si je prislužil s svojo lastno pridnostjo — kakih tisoč tolarjev.

Ker je čas, za katerega se je bil pogodil pri najemniški četi, že potekel, zato je lahko dobil odslovilno pismo in potem je šel s koprnečim srcem, vedno hitreje in hitreje proti domovini — proti Gorenjski.

Med dolgo potjo so ga često mučile bolesterne predstave, težke slutnje in zagonetni dvomi. Kako naj stopi pred Zalko in ji razreši uganko »črne žene«? Kaj, če ne bo mogla prenesti sramote, da je živela v neveljavnem zakonu? Kaj, če ga ne bo mogla več ljubiti, ko bo izvedela, da je bil poročen z drugo in vrhotelega še s ciganko? Kako bridko si je moral pač očitati, da je pred poroko Zalki zakril skrivnost svojega prejšnjega življenja in jo takorekoč prevaril! Nemara se ga bo ustrašila, precej ko ga bo zagledala, in ga bo pahnila od sebe kot tujca.

Ob trenutkih, ko so težko izkušana moža napadle take in podobne

misli z najhujšo silo, je često obstal na poti in premišljal, naj gre li rajši nazaj nego naprej. Toda moč ljubezni je zmagovala in ga vsakikrat siloma vlekla naprej. Četudi mu Zalka ne bi mogla odpustiti, saj svoje dete mora videti še enkrat — še samo enkrat — in potem bo zopet z mirnejšim srcem lahko odšel med svet. —

Včasih pa so razjasnile njegovo čelo svetlejšje podobe in njegova prsa je navdalo nedopovedljivo sladko upanje; ob takih trenutkih mu je bil pa najhitrejši korak prepočasen in zahotelo se mu je peroti, da bi z njimi zletel čez drn in strn, hitro kakor lahko ptica in tem preje dospel do cilja svojega hrepenenja in svojih neutešljivih želja.

In ko je danes neposredno pred ciljem sedel na zeleni senožeti, ravno nad svojim domovjem, med bujnim zelenjem in peštrim ter dehtečim cvečenjem, ko je zopet vsrkaval sveži gorenjski zrak in ko so tako prijetno božali

Kmalu pa je obstal in se ozrl na križ, ki je stal ob poti.

njegova lica domači solnčni žarki, tedaj se je razlila na njegovo obličje sveti mir in nedopovedljiva rajska sreča, kakor bi bil dospel v nebo.

Naenkrat je skočil pokonci in glasno in krepko, skoraj ukajoče, je zakričal: dol v nižino!

»Že prihajam, Zalka! — Francek, oče pride!«

Mahoma je vrgel svojo usnjato torbo čez rame, zagrabil z desnico močno palico in potem je šel nizdol kot bi ga nesel veter. Na kamnjeniški goličavi ob žuborečem brdskem potoku je nekoliko obstal in se ozrl po sklanj stezici proti »slepemu Bogu«; pa takoj se je zopet obrnil in krenil proti Brdom. Kmalu pa je zopet obstal in se ozrl na križ, ki je stal tik ob poti. Bil je to le površno obtesan, nizek križ s precej široko streho; les je bil že precej trhel in zato belkasto siv. Kristusove podobe

ni bilo na križu, pač pa je bila na križišču obeh tramov pritrjena bela deska, na kateri so bile zapisane z neokretnimi, deloma že izbrisanimi črkami sledeče vrstice:

»Gospod, ki si človeški rod odrešil in tisočerm bolno že srce utešil: varuj i nas, da smrt nesrečna nas ne zadene, in ne kazen večna! Čuj nas in naše zemlje rod!«

Ko je Bregar s klobukom v roki bral te vrstice, mu je zagomezelo mrzlo po hrbtu in odskočil je korak nazaj. Opomin pred nesrečno smrtjo je vzbudil v njegovem srcu nedopovedljivo bojazn in strah. — Kaj, če Zalka ni več med živimi? — Če nemara ni mogla prenesti svoje nesreče in jo je grenka smrt tako zarana pokosila?

»O križani Gospod in Bog, prihrani mi to trpljenje!« je zakričal in potem je drvil po poti naprej kakor bi ga podil sovražnik. (Dalje prihodnjič.)

Dobre knjige

Nov zvezek Bajukovih slovenskih narodnih pesmi: Odmevi naših gajev, II. zvezek, je ravno kar izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in obsega deset raznih narodnih napevov in jo bode naše ljudstvo brez dvoma z veseljem pozdravilo in seglo po teh lepih napevih, ki so izšli iz narodnega srca. Gospod prireditelj je iste prav lepo harmoniziral in priredil tako, da je v vsaki pesmici navadno druga kiti-ca solo s spremljevanjem zbora. Vsem pevskim zborom so ti zares lepo harmonizirani napevi gotovo dobro došli in jih istim kar najtopleje priporočamo. Cena lično v platno vezani in razločno tiskani knjigi, v zelo priročni žepni obliki je 1 K 40 vin.

Nova zelo potrebna knjiga. Med najkoristnejše in najpotrebnejše knjige, kar jih imamo Slovenci, se sme pač prištevati »Knjiga o lepem vedenju«, katero je izdala in založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, kajti to je edina slovenska knjiga, ki obsega najpopolneje obširna in zelo pregledno nujana navodila, kako naj se vede preprošt človek ali izobraženec v rodbinskem, družabnem in javnem življenju. — Knjiga je bila že davno potrebna in bo brez dvoma ustrezala svojemu namenu. Vsak človek namreč — naj bo še tako izobražen — zaide pogosto v neprijeten položaj, da ne vé, kako naj se napram gotovim osebam in družbam obnaša, da napravi dober vtis; kajti ravno zunanja oblika, s katero kdo nastopa, je velikanskega pomena v življenju. Človek si s svojim vedenjem povzdigne ali pa podkoplje ugled. — Lepo obnašanje ni sicer toliko plod razuma in poduka, kakor vzgoje in srca, vendar pa vsak človek potre-

buje tudi nekaj praktičnih navodil. S tega stališča moramo v resnici z veseljem pozdraviti navedeno knjigo in vsak naj smatra za svojo narodno dolžnost, da ji pripomore do vstopa v vsako rodbino. Vsak se bo iz knjige mnogo naučil in našel v nji obilico zlatih nauk. Knjiga ima dvojno kazalo in je z natančnim abecednim kazalom pregled knjige zelo olajšan. — Drugi narodi so imeli že vse polno knjig, ki so obdelavale to, med vsemi stvarmi gotovo najbolj praktično in velevredno stvarino, le Slovenci smo žalibog v tem oziru mnogo zaostali. Zato si je »Katoliška Bukvarna« privzela nalogo spopolniti tudi v tem oziru kar najboljše slovensko slovstvo ter podati slovenskemu ljudstvu podučno in eno

najkoristnejših knjig, katere bode neobhodno potrebovalo. Cena fino vezani, na krasnem papirju tiskani knjigi znaša 4 krone, broširani, na navadnem papirju tiskani pa 2 K 50 vin. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, v knjigarni »Ilirija« v Kranju in v knjigarni I. Krajec nasl. v Novem mestu.

Živinoreja. Ravno kar je izšla v »Katoliški Bukvarni« knjiga o govedoreji, katero je spisal g. deželni živinorejski in mlekarški nadzornik Legvart. Knjiga je obširno opremljena s krasnimi slikami in obsega vse dele moderne govedoreje in je spisana na najnovejši znanstveni in praktični podlagi. Poleg splošnih živinorejskih zakonov opisuje pisatelj rejo bikov, krav,

mlade živine, porod in ravnanje z živino pri porodu, krmljenje, o pašnikih, pasme, o hlevih in o zboljšanju hlevov, uredba in delovanje živinorejskih zadrug in knjigovodstvo živinorejskih zadrug. Knjiga je zelo pripravna za uporabo pri predavanjih, za bralna društva, kmetijske in gospodinske šole in za živinorejske zadruge. Legvart je med našim ljudstvom dobro znan in priljubljen veščak v kmetijstvu; večji del dežele je imel priliko, slišati njegova izvrstna predavanja, katera je sedaj spisal v knjigo. Takšne knjige še dosedaj Slovenci nismo imeli. Knjiga se lahko naroči v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

RAZGLED PO DOMOVINI

Narodnjaštvo pri liberalcih. Ne enkrat, opetovano smo približili, da vse kričanje liberalcev o veliki ljubezni do slovenstva ni vredno nič. Včasih so se kazali liberalci na take opazke navidezno razžaljeni, še večkrat so pa očitane molče požrli in trobili svojo pesem po starem naprej. Za nas je bilo dosti, da jih je ljudstvo spoznalo in jim ni verjelo več, da bodo liberalci kdaj sami v svojih listih potrdili naša očitanja nasproti liberalnim kolovodjem, na to odkrito povedano niso mislili, a zgodilo se je drugače. Vsak greh mora dobiti svojo kazen. Dokler so bili liberalci edini, so hvalili eden drugega, četudi so se predobro medsebojno spoznali. Ko pa je prišlo do razdora, takrat je počila bomba in danes ni v liberalnem časopisju brati družega, kakor tako ostro medsebojno napadanje in očitanje, da je v primeri s tem pisanjem, naše pisanje bilo skrajno prizanesljivo. Stari so napovedali mladim boj na nož, in danes je boj v listih že razvit.

Dvajseti september 1908. Ko smo očitali liberalcem dogodke 20. septembra 1908, hoteli so nas razupiti za brezdomovince. Kako pa je bilo naše pisanje v resnici, kaže pisava »Slov. Naroda« proti dr. Oražnu, glavnemu junaku septemberskih dogodkov. Piše med drugim, da so videli Nemci »Oražna voditelja bojkotnega gibanja« in da je bil 20. september sploh prirejen le za to, da bi dr. Oražen svojo pivovarno sijajno prodal. Oražen je prodal svojo pivovarno Nemcem, a liberalci so svoj čas to nam silno zamerili, danes pa piše »Narod«: da je dr. Oražen napravil več kot velikanski dobiček pri prodaji Avrove pivovarne, da je dobil veliko več za svoje podjetje, kakor je bilo vredno, in da tega ni dobil kot lastnik male pivovarne, nego kot politik

kot voditelj bojkotnega gibanja in vsled dogodkov 20. septembra in njih posledic — ter je svoje politično stališče izrazil, da je dobil za svojo pivovarno veliko več, kot je bila vredna. Nadalje trdi naravnost »Narod«: Slovenska javnost vidi vendar, da se teh bankovcev dr. Ivana Oražna drži slovenska kri, ki je tekla 20. septembra 1908. Tako daleč mi nismo šli, ko smo pisali o Oražnovi kupčiji. Očitati smo mu, da on kljub vsemu kričanju prodaja Nemcem svoje podjetje, a iz »Naroda« se bere, da je dr. Oražen povzročitelj septemberskih dogodkov, in to iz tega namena, da bi sam delal kupčije. To je korupcija, o kateri je liberalna stranka cele dve leti molčala in nastopila z odkritji šele, ko so se sprli z dr. Oražnom. Zato pa delamo za vse to po pravici soodgovorne vse one liberalne voditelje, katerim so bile razmere znane, a so molčali, ker so se bali razkritja. Dvajseti september pa ostane za večne čase večni madež na liberalni stranki in radovedni smo, kako ga bodo slavili odslej. Liberalcev dolžnost pa je, da razkrijejo še vse one, ki so se oziroma so se hoteli z 20. septembrom okoristiti.

Prezentiran je na župnijo Gornji Logatec č. g. Ivan Erjavec, župnik v Zelimljah.

Liberalcem koristi politika. Tudi mladini niso tiho. Da zagovarjajo dr. Oražna, pa udrihajo po starinu dr. Tavčarju in tudi njemu očitajo, da mu politika nese. Mladini pišejo: »K dr. Tavčarju so včasih drli ljudje v pisarno samo zato, ker je bil politik. On je vedno znal svoje politično stališče tudi tako izriniti, da mu bo nesla njegova odvetniška pisarna veliko več, kot bi mu nesla, ko bi Tavčar ne bil politik. In tudi pravno zastopstvo pri mestni hranilnici ima dr. Tavčar rav-

no radi tega, ker je politik.« Politika torej nese mladini in starinom.

Hribar poparjen. Nekaj časa se je Hribar zatajeval, dasi ga je grozno bolelo, ker vlada ni predložila njegove izvolitve v najvišje potrjenje in zlasti, ker je vedel, da niti njegova stranka preveč za njim ne žaluje. Slednjič je vendar res užaljen pokazal javnosti svojo žalost. V listih piše proti meščarju Ploju: »Na vsak način je vredno obžalovanja, da se je poslanec Ploj kot načelnik »Zveze južnih Slovanov« spustil v to, da je pri merodajnih osebah narodno-napredne stranke delal na mojo odpoved. Tem bolje je obžalovanja vredno, da je v to svrhu za mojimi hrbtom in ne da bi se z mano posvetoval, pričel pogajanja in prišel tudi v Ljubljano, da jih izvede do konca.« — To smo že mi konstatirali, da v liberalni stranki ni discipline, zato pa delajo eden za hrbtom drugega, da se znebijo neljubih oseb.

Zadržna šola. Zopet se otvori Zadržna šola v Ljubljani. To bo že v tretje, da se na tej šoli zberejo kmečki mladeniči, sinovi posestnikov in tajniki zadrug. Proučiti hočejo zadržništvo, da bodo mogli sodelovati pri zadrukah, pri hranilnicah in posojilnicah, hočejo pa tudi razširiti svoje obzorje, naučiti se trgovskega poslovanja in sploh spopolniti svoje znanje. — Zadržna šola je dovršila v I. tečaju 18 mladeničev, v II. tečaju 31 in za III. tečaj se jih je že sedaj prijavilo nad 20. Doma so ti slušatelji iz celega slovenskega juga, s Slovenskega, iz Dalmacije, iz Bosne, iz Hercegovine. Povsodi spoznavajo, kako važna da je ta šola za kmečki stan. — Kdaj se vrši Zadržna šola? Samo pozimi, ko počiva delo na polju. Traja od 1. novembra do 30. aprila, ko posestnik lahko pogreša svojega sina; stroški pa tudi niso preveliki, ker

znašajo le 200 do 300 kron in razun vpisnine ni treba plačati nobene šolnine. — Kaj se uče na Zadružni šoli? Najprej nekaj splošnih predmetov: slovenščine, trgovskega spisa, trgovskega računstva in zemljepisja in seveda tudi knjigovodstva. Uče se dalje najvažnejših trgovskih postav in onih zakonov, ki zadevajo zadružništvo; uče se spoznavati trgovske in fabriške naprave. Pouče se pa končno tudi o zadružništvu in zadrugah, o njih organizaciji in vodstvu, posebej še o poslovanju v hranilnicah, posojilnicah, konsumnih društvih, v obrtnih in kmetijskih zadrugah. — Koga pa sprejmejo na Zadružno šolo? Vsakega kmečkega mladeniča, ki se je v ljudski šoli naučil pisati in brati. Da pa ne pridejo otroci v to šolo, ampak samo resni, ukaželjni mladeniči, mora biti vsak star najmanj 16 let. — Kaj moram napraviti, da bom sprejet v Zadružno šolo? Pošlji takoj svoj krstni list, šolsko izpustnico in 5 K vpisnine na naslov: Ravnateljstvo Zadružne šole v Ljubljani, in pridi dne 3. novembra v šolo. Če nimaš stanovanja v Ljubljani, ti ga bodo že preiskrbeli.

V slovo! Ker se pri mojem odhodu iz Cerknice ne morem osebno posloviti od vseh znancev in prijateljev, naj bo s tem nameščeno. Vsem bratom Orlom, zlasti cerkniškemu okrožju pa kličem prirčno z Bogom in bratski Na zdar! — Jožko Udovč, poslovodja in okr. načelnik Orlov, sedaj pri topničarjih v Gorici.

Pozor! Fantje, Gorenjci in Notranjci, kateri odhajajo v zimsko kmetijsko šolo na Grm, naj se zbero dne 2. novembra ob 1. uri popoldne na južnem kolodvoru v Ljubljani, da potem skupaj odidemo na Grm. — Marinko, Babnik.

Kmetijski vajenci. Na deželno pristavo v Robežu, oziroma v Goričanah sprejmejo se s 1. novembrom 1910 štirje vajenci za teoretično in praktično izobrazbo v živinoreji, pašništvu in travništvu. V pošteve pridejo samo kmečki sinovi, namenjeni, da svoj čas prevzamejo podedovano posestvo, kar je dokazati z županstvenim potrdilom. Učna doba traja eno leto. Hrano in stanovanje dobe na deželne stroške. Za obleko in obutež se jim bo izplačevalo na mesec po 10 K. Prošnje je vložiti do 15. oktobra t. l. na deželni odbor v Ljubljani. Priložiti jim je razun omenjenega potrdila krstni in domovinski list, šolska izpričevala in dokazila o morebitnem dosedanjem praktičnem delovanju.

Javna predavanja Slovenske kršč.-socialne zveze se vrše vsako sredo ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zveze« v Ljubljani, Franciškanske ulice, hiša stavbinske družbe »Union«. Opozarjamo ljubljanske domoljubne bralke in bralce na ta zanimiva predavanja. Udeležujte se jih točno — mnogo se boste naučili.

Zahvala. Podpisani sem zavarovan za svoja poslopja in živino pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«.

Dne 21. m. m. ubila mi je strela konja, vola in tri krave in »Vzajemna zavarovalnica« mi je takoj izplačala celo zavarovano svoto za živino in poleg tega še K 100 za poškodbe na poslopih.

Dolžnost me veže, da se »Vzajemni zavarovalnici« zahvalim za kulantno izplačilo, in jo vsem kar najtopleje priporočam.

Suha pri Škofjiloki, 5. oktobra 1910.

Valentin Starman, l. r. posestnik.

Franc Sušnik, l. r. priča. 3002

Gorenjske novice

g Ribno pri Bledu. V podružnici sv. Lenarta v Bodeščah odkriva gospod Stern nenavadno lepe fresko-slike. Sv. Helena je pa izmed vseh še najlepše ohranjena. Fotografiji vedno prihajajo, da fotografirajo slike. Na Dunaju jih hočejo že tudi imeti. — Tudi v Ribnem je treba marsikaj prenoviti. — Gostilničarju iz Zasipa bi svetovali, naj drugič pripelje poleg sodčkov tudi še najmanj dva orožnika, da bosta skrbela za varnost življenja ter nočni mir. Vsaka prireditelj se mora vršiti s plesom, nezmernim popivanjem ter klanjem. Otroci vse to gledajo ter se nazornim potom podučujejo in vzgojujejo, prav v naprednem smislu. Liberalizem se pri nas skriva pod plaščem požarne bramborje. Krščanski možje in mladeniči, skrbite za ugled tako koristnega društva!

g Z Jamnika pri Kropl. Dne 27. septembra je umrl nagle smrti tukajšnji posestnik Primož Katračnik po domače Kloboves. Prejšnji dan je še do trde noči delal na polju zdrav, drugi dan zvečer je bil pa že mrtev. Podlegel je hudi bolezni v črevah. Hvala Bogu, da je mogel biti prav pred smrtjo še previden! Naj v miru počiva!

g Motniške novice. Neki liberalni mrčes vsiljuje ljudem, idočim od službe božje, liberalne časopise. Če se nje-mu zdi prijetno riti po liberalnem gnoju, dober tek! Toda zavedni Motničani si prepovedujemo usiljevati te umazanosti. Drugič bomo takega nadležnega ščurka poštupali — s caherlinom. — Nobene pitne vode nimamo v motniškem trgu. Kaj bi pa bilo v slučaju kolere? Prosimo visoki deželni odbor, naj našo vodovodno zadevo pospeši. — Železnica Kamnik—Polzela je že sklenjena, dovoljena in zmerjena stvar, toda kaj, ko so državne blagajne suhe. Železnica bo ne le glede rudokopov, ampak tudi v vojaškem oziru žele-

važna. — Na sejmu dne 5. oktobra je bila goveja živina izredno draga. 1000 kron za par srednjih volov ni bilo nič posebnega.

g Iz šenčurja. Naša hranilnica in posojilnica obhaja letos desetletnico svojega obstoja. Zato je sklenil hranilnični odbor to desetletnico na žegnansko nedeljo popoldne, to je 16. t. m. slovesno praznovati. Ob 3. uri popoldne bo v kaplaniji slovesno zborovanje, potem predavanje o razvoju naše hranilnice in posojilnice. K temu predavanju ste vabljeni vsi, člani in nečlani, kdor ima sploh kaj zanimanja za hranilnico, da se ga udeležite. Po predavanju pa bo veselica pri g. Jožefu Krištanču v Srednji vasi, h kateri tudi vse vabimo, kdor se je hoče udeležiti. Na tej veselici nas je obljubil počastiti tudi slavni pevski zbor »Ljubljana«, ki vsled svojega umetnega petja slovi po vseh slovenskih deželah. Torej v nedeljo na veselo svidenje!

g Tržiške novice. Soc. demokratje so imeli predzadnjo nedeljo shod v znani soc. demokratski gostilni pri Pelerju. Na tem shodu je poročal neki Tokan iz Ljubljane in sicer o draginji. Vse besede rdečih voditeljev o draginji se sicer lahko poslušajo, toda izdale nič ne bodo. Bogati židovski voditelji rdečkarjev Bebel, Singer, dr. Adler naj samo eno četrtino svojega premoženja razdele med kranjske sodruge pa se bo vsem najbolje godilo. Da je Tokan udrihal po kmetu in po duhovnikih se samo ob sebi razume. Brezverski soc. demokrati sploh ne morejo prirediti shoda, na katerem bi se ne pozabavljalo proti kmetom in duhovnikom. Sicer se izgovarjajo, da niso proti cerkvi in veri, a njihovo vedno zbadanje naših somišljenikov po raznih tovarnah, zlasti v predilnici nam kaže, da so rdečkarji nestrupenejši sovražniki katoliške cerkve in njenih služabnikov. Zato ne more noben pošten in veren katoličan pripadati tej revolucionarni, brezbožni stranki, ki ima z drugimi svobodomiselnici na vesti tudi zadnjo revolucijo na Portugalskem.

g Z Bleda. Dne 17. t. m. se priredi za blejski kot romanje k Gospesveti in na Perovo na Koroškem. Posebni romarski vlak odhaja z Bleda ob štirih zjutraj, se ustavi za nekaj minut na Dobravi in na Jesenicah in pride ob 6. k Gospesveti. Tam lahko opravijo vsi romarji sveto izpoved. Nazaj grede se ustavi vlak dve uri v Celovcu in dve uri v Beljaku, odkoder obiščejo romarji tudi božjo pot Perovo. Na Bled pride vlak ob šestih zvečer. Vožni listek semintja stane 4 K 50 v. — Tisti, ki imajo iz knjižnice »Kat. izobraževalnega društva« izposojene knjige, se prosijo, da prinese knjige kmalu nazaj, da se knjižnica zopet priredi za zimo.

Na Rovih uprizori tamošnje kat. slov. izobraževalno društvo na žegnansko nedeljo ob pol 4. uri popoldne narodno igr »Zaklad«. Ob tej priliki predava č. g. župnik vranjepeški Fr. Krek o romanju v Sveto deželo. Vljudo va-

blimo k prireditvi domače in sosedne župljane.

g Koroška Bela. Zadnji čas sta nas zapustila najstarejša moža fare in sta se preselila eden za drugim v srečno večnost. 30. septembra je umrl Jožef Mulej, podomače Stojan iz Potokov, v 82. letu starosti in takoj drugi dan je zatisnil svoje trudne oči Šimen Noč, podomače Lenček iz Javorniškega Rovta v 89. letu svoje starosti. Bodi obema poštenjakoma zemljica lahka! — Dne 2. oktobra se je po preč. g. kanoniku in dekanu radovljiškem izvršil blagoslov nove kapelice v čast lurski Materi božji. Ob tej priliki so pokazali Belani, kako so globokoverni. Kar tekmovali so med seboj, kako bi mogli pripomoči k povzdigu te slovesnosti. Zvečer istega dne se je poslovil od sl. kat. izobraževalnega društva njegov delavni član Mihael Iskra, ki je moral k vojakom. Vsem društvenikom je bilo težko vzeti slovo od tega vzor-mladeniča, ki si je s svojim blagim značajem znal pridobiti srca vseh. Vrh tega je bil sila delaven in požrtvovalen za dobro stvar. Društvo mu še enkrat kliče Bog bodi plačnik za tvoje delo in sreča naj te spremlja v novem vojaškem stanu!

g V Dupeljnah pri Brdu je petega oktobra zjutraj umrla ugledna mati Franiška Gerčar roj. Teran. Bila je vzorna mati svojim otrokom, skrbna gospodinja in globoko verna. Ob njeni smrti ne žaluje le globoko jo ljubeča družina, marveč vsi sorodniki in znanci, katerim je bila pokojnica v potrebi prva dobrotnica.

g Iz Mekinj. Na občnem zboru tukajšnjega telovadnega odseka Orel, dne 2. oktobra je lepo govoril brat Tersglav o ljubezni do Boga in do ljudstva ter o vzvišenem namenu naših društvenih domov. Društveni dom se bliža izvršitvi. Pridno so zadnje čase pomagali naši fantje, pa tudi možje, ob večerih in pozno v noč, da smo pospešili delo. Dvorana je skoraj dodelana; prostor za oder tudi. Ravnokar je došel monter gledališke trdnice Hamann iz Dusseldorfa ter je začel postaviti gledališki oder, ki bo vzor ljudskega odra po nasvetih gospoda profesorja Robide. Kmalu se bosta društvo in Orel preselila v nove in zračne prostore novega doma. Slovesno posvečena in otvorena bo nova društvena stavba prihodnje leto zgodaj spomladi.

g Iz St. Jakoba ob Savi. Tukajšnja Marijina družba je obhajala dne 2. oktobra t. l. desetletnico svojega obstanka s cerkveno slovesnostjo, ki jo je opravil družbin škofjski voditelj gospod župnik Kalan in s predstavo žalostne »Vestalka«, kateri so pritekle tudi sosesre iz Dola in Ithana. Igra se je izvršila v nove in zračne prostore novega doma. Slovesno posvečena in otvorena bo nova društvena stavba prihodnje leto zgodaj spomladi.

g Iz Stare Loke. Smrtna kosa je v zadnjem času pri nas zelo gospodovala. V enem tednu sta umrla na fari c. kr. kancelist v pokoju Fr. Osebek, odbornik posojilnice, očem g. dr. Ušeničnikov. Od mrtvouda zadet je ležal v nezavesti skozi pet let. Zdaj ga je Bog rešil dolgega trpljenja. Za njim je umrl posestnik Fr. Hafner, podomače Martanca. Naj oba v miru počivata! — Prihodnjo nedeljo, dne 16. oktobra bo blagoslovljena nova, krasna zastava našega Orla, domače delo g. Ivane Volgemut. Za kumico je bila izvoljena soglasno naša velika dobrotnica in somišljenica vrla gospa Marija Jelovčan. Vabimo vse bližnje odseke in prijatelje našega gibanja, da se naše slavnosti udeležijo!

g Iz Bohinjske Bistrice. 25 letnica župne cerkve. Pred 25. leti, na Veliki Šmaren, je ranjki kardinal Jakob Missia, knez in škof ljubljanski posvetil novo tedanjo župno cerkev sv. Nikolaja. Da se je posvečenje izvršilo z največjo slovesnostjo, je samo ob sebi umljivo in je bilo svoječasno tudi obširno opisano. Letos pa obhajamo na oni srečni spomin 25letnico in sicer prihodnjo žegnansko nedeljo. Ni mi treba omenjati, da se z otroškim veseljem pripravljamo na to redko slavlje. Še je mnogo živih, ki so cerkev graditi pomagali, trpeli in se veselili. Zlasti za te je ta opomin posebnega pomena! Mnogo dobrih in vnetih župljanov se je preselilo potem, ko je pogorela tovarna, na Jesenice in Savo. S posebnim navdušenjem se ti jeseniški Bohinjci veselijo 25letnice. Omenim naj še, da bodo v nedeljo ravno Jeseničani-Bohinjci slavljeno povzdignili. Prišli bodo namreč z godbo delavskega društva ter pri sveti maši ob deseti uri svirali in peli. — Instrumentalno godbo delavskega društva bo vodil č. g. kaplan Kogej. Slovesno sveto mašo bo opravil č. g. kanonik dr. Ferdinand Čekal, bivši kaplan na Bistrici. Fantje bodo postavili mlaje, dekleta pa so se odločile naplesti mnogo lepih vencev. Dal Bog lepo vreme! Prihitite v obilnem številu častilci sv. Nikolaja iz sosednjih župnij k slavlju 25letnice! — Premovanje goveje živine. Dne 18. t. m. na sv. Lukeža bomo imeli premovanje goveje živine. Deželni odbor je namreč odredil premovanje zlasti v ta namen, da bi se prvotna bohinjska pasma izbrala in zopet negovala v Bohinju. Bohinjci pripeljuje, kar se da veliko goveje živine! Premovanje se bo vršilo na sejmišču. Ker je na sv. Lukeža dan tudi sejm je pričakovati obilo udeležbe. — Ošpice mučijo otroke, zlasti med tretjim in petim letom. Tudi učencev in učenk, posebno v nižjem razredu je precej bolnih. Vendar bolezen že ponehuje. — Črv je v letošnjem letu v spodnji dolini napravil silno veliko škodo našim gospodarjem. Nekaterim posestnikom so travniki uničeni za več let. Tako jih je črv upostošil, da so videti, kakor bi bili zgoreli. Prizadeti so vložili prošnjo na okrajno glavarstvo za odpis davka.

Podpore so tudi potrebni. Zato je pač umestno, da so naši poslanci v deželnem zboru naprosili večjega prispevka v pomoč onim, kojim je črv napravil škodo po travnikih in njivah.

g Iz Dražgoš. »Gorenjec« piše: »Protiv g. Iv. Stupici, učitelju v Dražgošah, se je uprizorila od strani tamošnjega župnika pri občinskih in šolskih oblastih gonja na podlagi določila neresničnih podatkov.« — To je velika laž, še večja kakor je Stupica, če je tudi precej velik. Občinske in šolske oblasti se temu smejejo. Cigan, ki je ukradel, je tudi klical: Tistega primite, ki za menoj leti. Ali je morda samo tamošnji župnik podal izjavo proti učitelju J. Stupici? Ali se ni občinski odbor že pred skoraj letom pritožil proti delovanju J. Stupice pri pristojnih oblastih? Ali niso podali izjave tudi drugi, med drugimi celo bivši župan v Železnikih? Kaj pa lastna pisma, ki kažejo dvojni obraz? Ali ni tamošnji župnik z občudovanja vredno potrpežljivostjo prenašal skozi štiri leta razne krivične napade, ki so bili uprizorjeni od tistih ljudi, pri katerih ima J. Stupica glavno besedo? Koliko bahanja po liberalnih listih, kak velkansk vpliv ima Stupica na svoje ljudi, ko se pa od njih kaj obsodbe vrednega zgodi, pa je J. Stupica najbolj nedolžno jagnje. Tako logično govorjenje, kdo naj razume. Resnica je: Šolska oblast je zahtevala od občinskega odbora natančno konkretnih slučajev. Šele na večkratno prigovarjanje od strani občinskega odbora je tudi tamošnji župnik ustmeno dal svojo izjavo. Storil je z ozirom na splošni blagor; želi, da bi se tamošnje razmere ljudstvu v prid izpremenile in se zato, kakor njegova dolžnost, tudi trudi. On vedno in povsod povdarja, da se nje mu ne gre za osebni boj, ampak za dobro stvar se bori. Nobena njegova trditev v ti kratki izjavi se ni izkazala, da bi bila neresnična. Tako je z od tamošnjega župnika uprizorjeno gonjo proti učitelju; sicer je pa neplodno liberalnim listom resnico dokazovati. Piše se sedaj toliko o Dražgošah, katera fara ima okrog 400 ljudi, kakor bi jih imela najmanj 40.000 — in Stupica 400.000 ljudi pod svojo oblastjo.

g Iz Železnikov. Občinsko gospodarstvo. Ker vemo, da se bo oglašil »Gorenjec« in bo po svoji starosti navadil lagati in zavijati, kako slabo se je godilo »klerikalcem« pri občinskih seji dne 5. oktobra v Železnikih in kako je veliki gromovnik in neslani liberallec Karl Dolenc preštel vse kosti in koščice prejšnjemu županu Martinu Klopčiču, češ, da je bil popolnoma nezmožen voditi občinsko gospodarstvo, podajmo že vnaprej pravo sliko one veznamenite seje, ki je trajala cele tri ure in pol. Novi občinski odbor je v svoji prvi seji meseca julija t. l. namenoma izvolil za pregledovalca računov dva od narodno-napredne stranke, da se liberalci osebno prepričajo, kako se je gospodarilo in da tako prene-

Najjo neosnovani očitki in podla sumničenja. No, pregledali so in kaj so našli? Gore so valili druga na drugo in mi smo s strahom pričakovali, kaj pride iz tega. Pa je prilezla ven mala, drobna — miška. Gostilničar Karl Dolenc se je usajal, kakor da bi bil prejšnji župan zapravil cele Železnike in jih spravil na boben. Pa kaj je storil? Vstrel se je pri adiranju za nekako 22 kron, enkrat se je zmotil v svojo škodo za 7 K 60 vin; slugi je pomotoma plačal za mesec april dvakrat; 1 K 80 h je vpisal med stroške mesto med dohodke; 30 K je pozabil vpisati, ki jih je prejel; račun za 2 K je dvakrat plačal. En liter in pol špirta je kupil, ki bi ga ne bil smel (če bi ga bil kupil pri Korlnu, bi bilo morda v redu), za ene gate je preveč plačal in še en par drugih pomot, ki jih človek zapazi na prvi hip. Tudi je porabil za tekoče potrebe šolski zaklad, ker ga je tako naučil še prejšnji župan Franc Košmelj. Vse to mu je očitil Korl Dolenc, ki se seveda še ni nikdar zmotil v svojem življenju — svojo škodo. Zares, pričakovali smo slona, pa je prilezla iz luknjice mala, drobna miška. Odbornik dr. Hiersche pa je v grozni slovenščini, ki šepa na vseh nogah, kolikor jih ima, zahteval od prejšnjega župana, naj — ker ga pozna kot pravičnega in šarmantnega moža — povrne občini stroške, ki jih je imela od tega, ker je komisar od c. kr. okrajnega glavarstva vodil zadnje občinske volitve. Župan da je zakrivil te stroške, ker ni predložil onega volivnega imenika, ki ga je bil prejel od c. kr. davkarje iz Loke, ampak je predložil imenik, v katerem je bilo izpuščenih namenoma več naprednjakov. Zavrnili je doktorja odbornik Valentin Marčič, ki je povdarjal: Župan polaga volivni imenik in ne davkarija. Ako vam ni bil imenik všeč, če je bil res kdo vaših izpuščen, pa bi ga bili reklamirali, saj zato je bil imenik razporejen in stvar bi bila v redu. Pa ste tekli na glavarstvo in kričali, kot bi vas kdo iz kože deval. Glavarstvo, misleč, da se vam res godi krivica, se vas je usmili in županu volivne posle odvzelo in nastavilo komisarija. Vso stvar ste torej zakrivali vi, plačajte torej, če ste res pravični. Predlaga se županu absolutorij, ki se sprejme. Ako še omenimo, da je navzoča liberalna galerija Korlnovim neslanostim rigala in da je Jožev Janez, starosta Sokolov, žvižgal misleč, da je v hlevu, smo povedali vse znamenitosti te velezanimive občinske seje.

Dolenjske novice

d Iz Prežganja pri Litlji. V vasi Volavljje so pasli dne 2. oktobra pastirji krave in ovce. Zakurili so ogenj pod staro in votlo črešnjo, ki je pregorela in padla na pričujoče pastirje. Zadelo je enajstletnega Marka Jerebič-a tako

na glavo, da je ponoči umrl. Pastirji si nikoli kaj prida ne izmislijo.

d V Škocjanu na Dolenjskem se je ustanovil dne 2. oktobra 1910 Orel. Pod predsedstvom g. Jožefa Komljanca se je razvil silno lepo ustanovni shod telovadnega odseka. Po predsednikovem pozdravu prebere tajnik imena priglašenih telovadcev. V imenu materskega odseka v dekaniji pozdravi nove brate podnačelnik križevskega Orla. V imenu izobraževalnega društva v Sv. Križu pri Kost. pozdravi gospod kaplan Janko Sedej, v imenu cerkijanskega odseka g. kaplan Vadjal. Nato govori društveni podpredsednik Anton Komlanec. K sklepu zaigrajo tamburaši pod vodstvom g. kateheta Ivana Klavžarja. Pred druženim domom, ki ga je dal domači gosp. župnik društvu v brezplačno uporabo, izvajajo vrli Orli od Sv. Križa pri Kost. in Cerklj pri K. proste vaje, napravijo rajalni obhod in skupino. — Shod pomeni za naše izobraževalno društvo korak naprej, poleg tega pa po enomesečnih utrudljivih predavanjih plemenito razvedrilo. Pristopilo je k izobraževalnemu društvu 22 novih članov. Novoustanovljeni telovadni odsek Orel šteje 42 telovadcev.

g Na deželni postaji za prašičoreje v Podsteneh pri Ribnici ima Janez Sadnik 20 mladih pujskov čistokrvne jorkširske pasme na prodaj; v starosti so po osem tednov; cena po dogovoru. — Janez Sadnik.

d Shod na Veliki Dolini. Dr. Hočev var je v skoro dveurnem govoru mnogim poslušalcem razjasnil delovanje ljudske stranke, osobito delovanje državnih in deželnih poslancev. Može so izvajanju pritrjevali, videči, da poslanci delajo v korist kmeta. Posestnik Humeč je prosil poslanca, naj bi ljudska delegacija tudi poizkusila doseči kaj olajšav glede pregledovanja živine, ki se kupi na Hrvaškem, ker sedaj imajo kmetje, mejaši Hrvaške, s tem velike sitnosti. Župnik Gnjezda je pojasnil, da so vse postave deželnega zbora v korist kmetov, — le kmetje se morajo brigati za te zakone in pa s poslanci sodelovati. Shod se je zaključil z živijo-klici na ljudsko stranko in na dr. Hočev varja.

d Loški potok. Zanimivo predavanje nam je preteklo nedeljo priredilo naše društvo tesačev. Kot odposlanec Jugoslovanske Strokovne Zveze je predaval g. dr. Pegan. Govoril je o pogodbah ter iste razmotrival s pravnega in trgovskega stališča kot tudi pred vsem s stališča delavca. Koliko nam je gospod predavatelj povedal važnega. Da bi se bili doslej ravnali tako previdno, bi ne bili delali marsikatero zimo tam v slavonskih in ogrskih šumah le za Žide in Švabe, oziroma bi ne bili šli na uro gledat v Bosno in Slavonijo. Prihranili bi si bili marsikateri trud, ki smo ga prestali radi prekanjenih agentov. Upamo, da dosedanja izkušnja in stvarni poduk izmodri tega in onega. Kaj spretno in globoko, pa v razumlji-

vem tonu je gospod predavatelj posegel v delavsko vprašanje in pomen delavske organizacije. Za njim je g. Škulj podal nekaj praktičnih navodil glede bolniškega zavarovanja od strani delodajalcev in glede znižane cene pri vožnji v tujino. Udeležba je bila obilna. S tem je društvo tesačev pokazalo, da mu je resna naloga, vsestransko izboljšati stanje našega delavca tesača.

d V Toplicah so se zaveselili dne 2. oktobra cirilmetodarji v duhu, sovrážnem sv. Cirilu in Metodu. Vse se je vršilo že drugič pri županu g. Ivanu Sitarju. Tako ga bodo ti veseljarji res spravili na led pred občinskimi volitvami.

d Popotnik Mokronog — Trebnje. V zadnjem dopisu sem sejal burjo! Strašno so bili nekateri hudi, ker sem imenoval Gradiško. Gospodje, res je res, ali niso v vaši družbi ljudje, ki preklinjajo Boga in Njegovo Mater javno v gostilni? Ki napadajo mirne ljudi z zabavljanjem, ki se norčujejo iz drugih, ker gredo k cesarski maši? Hočete še kaj, pa podregajte! Človek bi pričakoval, da se vsi kaveljni dostojno obnašajo, pa se strašno moti! Toliko mimogrede, da se pomirite! Če pa želite, so vam imena na razpolago, metla pa tudi, da se dobro pomeže in očisti. Zvedel sem, da sodnik Zwitter zapusti Mokronog! Mokronog za Zwitterjem ne bo žaloval. — Kaveljni bi morali iz grada že 1. oktobra, pa revčki ne najdejo drugega gnezda, na cesti pa vendar ne morejo biti. Na zdar! — Župna cerkev je sedaj res lepa, pa gospod župnik, ali ne boste popravili še stolpa? Strašno čudno je to videti! Tudi pročelje cerkveno prosi za malo olepšave. Brez zamere! — Sedaj pa k šoli! Res, tam se vidi delovanje vrlega Slomškarja. Nov zid za ograjo, vse v cveticah, tlak šolskih sob napojen s prašnim oljem, šest razredov — to je kar celo vseučilišče! Le naprej, gospod Pirnat, po vašem geslu: cerkev in šola morata skupaj držati! Naj se repenčijo nekateri mokronoški nemaniči, nič ne dé, dobri Vas spoštujete. Le to prosim, zakaj se ne pobri- gate, da bi se skoraj postavila železna ograja? — Gospoda kaplana so hoteli na splošno žalost vzeti Mokronošanom, pa se je preprosilo! Hvala Bogu! — Pokopališče mokronoško je tudi prenovljeno. Mnogo sta se tam trudila g. župan in njegov tajnik, zato jima pa želim, da bi še dolgo na njem ne počivala. In sedaj, srečno Mokronog, dalje proti Trebnjem! Prijazni načelnik na postaji Mokronog mi postreže s karto po železnici. Saj dva voza za ljudi naj bi imel ta vlak, kot sem pisal zadnjič. Sedaj bo vozil vsak ponedeljek in semanji dan vlak naravnost iz St. Janža do Novega mesta. Osobito za bolnike bo to dobro. Prvi vlak je imel do sto potnikov. Pa pravijo, da bo zguba! Ti ljudje še računati ne znajo. Na mošt me niso nikjer vabili, ga nimajo! Letos bo abstenenca bolj lahka stvar! Na Mirni je še sedaj vročinka doma. ubogo

ljudstvo. Trebanjski kolodvor je pa že skoro večji kot ljubljanski dolenski! To je pametno, saj vozita dva premo-gokopa tja premog. Drugače se mi pa Trebnje ne dopade, to ti je dolgčas, kakor v Kurji vasi. V Št. Lovrencu bi radi liberalci malo rogovili in stegnili svoje umazane roke tudi na Catež, pa ne boš!

d Iz Ambrusa. Nekaterim ni ugajal zadnji dopis v Domoljubu. So pač nekateri prizadeti. Sedaj ugičljejo dopisnika. Obsodili so nekatere čisto po nedolžnem, med tem ko se pravi vsem skupaj smeja. Resnici na ljubo se pa mora priznati, da naš gospod učitelj, zaradi katerega je največ šuma, se je že splošno priljubil in tisto govorjenje o njegovi osebi je bilo pretirano. Sploh pa dopisnik ni imel namena koga napadati ali žaliti, ampak je izrazil samo mnenje ljudstva.

d Liberalni hinavec z Vač, ki ljubi laž nad vse, se drzne v svojem zadnjem liberalnem lističu me še zagovarjati, češ, da nisem radi bire šole zanemaril. To z menoj vred vé cela fara, da je nisem. Prepovem si pa enkrat za vselej, da bi me tak brezčasten človek še kdaj pismeno in ustmeno zagovarjal. Če bi me on hvalil, bi moral biti res zaničevan od vseh razsodnih ljudi. Ponudil sem njemu in njegovim lahkovernim lepčkom za vsak slučaj po 400 kron, če mi dokaže, kar mi je očital glede shoda v Vidrgi in glede Jakopičeve hiše. Ni si jih upal zaslužiti ter je rajši vtaknil v žep ime patentiranega lažnjivca. Če bi bil on kak nemški jud, bi mu rekel »šuft«, kajti naš jezik nima zanj primerne izraza. Zato naj kar brez skrbi naprej laže in hujska, papir prenese vse, a takega dopisuna in takega lista ne bo nikoli tožil Fr. Majdič, beneficijant.

Notranjske novice

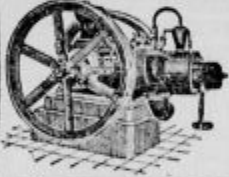
n Z Erzolja pri Vipavi. Koliko časa bo še županil Terčelj, ki pri zadnjih občinskih volitvah niti v odbor ni več prišel? Slav. deželni odbor na tem mestu prosimo nujne rešitve onega vtoka, ki se ga nasprotniki vložili proti volitvam. Saj je vendar že čas, da se naredi konec takim nerednostim pri županstvu. Sploh se moramo zelo čuditi, zakaj ni toliko časa nobene rešitve, če je bilo pa že rešeno, kje da tiče odloki? — Volivci Vseslovenske Ljudske Stranke.

n Na Suhorju blagoslovilo se je 2. t. m. popoldan v navzočnosti šolske mladine in drugih vaščanov novo sezidana šolska soba in drugo nanovo prenovljeno šolsko poslopje, oziroma učiteljevo stanovanje. Blagoslovil je vse župnik iz Košane, gospod K. Lenassi,

ter je imel k temu primeren nagovor. Potem je navzočo šolsko mladino in njihove starše navdušeno nagovoril g. nadučitelj iz Košane, Janko Grad, ter vse spodbujal k uresničitvi namena šol: Vse za vero, dom, cesarja! — Bodi tem potom omenjenima gospodoma izrečena naša najtoplejša zahvala za njihov trud. — Vse delo sta prav solidno izvršila mizarski in zidarski mojster Ivan Špetič iz Dolenje Košane in Ivan Urbančič iz Stare Sušice. Priporočata se lahko p. n. občinstvu za prevzete enakih stavb. — Ta stavba kaže tudi lepo uresničitev starega pregovora: Z združenimi močmi. Kako pridno so posestniki dovažali razne potrebščine pri stavbi, dajali rabute, skratka se udeleževali s hvalevredno pridnostjo naprave prepotrebne nove šole. Sedaj ko je delo večinoma dokončano, lahko z veseljem gledajo na sad svojega truda.

Ljudski koledar se po pravici imenuje naša »Družinska Pratika«, kajti naše ljudstvo vsako leto bolj sega po njej, ker vé, da za ceno 24 vinarjev nikjer ne more dobiti boljšega koledarja, kot je pratika s podobo sv. Družine.

CLIMAX motorinapetrolej

Najcenejši obrat.
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
Dunaj XIX, 6
Holligenstr. 83.

H. Suttner, urar, prva največja domača eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici. Briljanti, uhani, prstani, zapestnice, zlate in srebrne verižice za ženske in moške, jedilno orodje, palice v največji izbiri in po najnižjih cenah. Več v oglašju.

Za cenjene konsumente žitnih kavni vrst je gotovo razveseljiva istinitost, da je najboljša žitna kava Franckova Perl-ržena kava z znamko »Perlro«, od splošne draginje ostala nezadeta. Franckova Perl-rž z znamko »Perlro« se dobiva v vsaki prodajalni po prejšnjih cenah v 1/2, 1/4 in 1/8 kg zavojih. V interesu dobrega okusa njene kavine pijače se častitim gospodinjam nujno priporoča, da vedno le originalne zavoje »Franckov Perlro« s tovarniško znamko »kavni mlinček« sprejemajo. — Drugače prirejeni zavoji, kakor nezavite odvagane žitne vrste, ne vsebujejo nikdar te fine kakovosti.

Opozorjamo na prilogo tvrdke A. Tomec, Humpolec (Češko), ki ima najcenejše in najizbornejše blago za moške obleke. Več v prilogi.

Golšo

debel vrat, tolsti vrat, otekline na vratu in zlezah odstranja naglo in trajno edino zanesljivo sredstvo Sv. Jurija balzam proti golši. Dvojn. steklen. K 4.—. Laboratorij Karl Remmel v Landshutu 273, Bavarsko. 2770

Razglednice Vedne novosti,

najcenejših in najlepših razglednic v krasnih barvah umetniško izvršene kot: cvetice, pokrajine, voščilne karte za rojstni in godovni dan. Božič, Novo leto in Velikonoč. 10 kos. sort. franko K — 50
25 » » » » 1—
50 » » » » 1-70
100 » » » » 3-20
300 » » » » K 550
500 » » » » 13—
1000 » » » » 25—

Razpošilja se proti vpsolstvi zneska v gotovini ali pa v znamkah. Naročila nad 2 K pošilja po povzetju

c. kr. dvorni založnik

Jan Konrad

Brüx, štev. 1393 Češko.

GLASBILA.

Gosle, harmonike, citre, flavje itd., itd., v krasni izvršitvi in najboljši kakovosti dobavlja c. in kr. dvorni založnik **JAN KONRAD**, Brüx 1420 (Češko). Gosli K 4-80, 5-50. Loke za gosli K -80, 1-—, Harmonike K 4-80, 5-20. Pošilja po povzetju. Nikar riziko. Zamenja dovoljena ali se pa vrne denar. Glavni cenik z več kot 30.0 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Perilo
Pišite po cenike od perila za gospode, dame in otroke, preprog in po vzorce od platnenga blaga na tkalnico in tovarno perila

Oswald Lellek,
Toplice Belohrad (Češko).
dobite iste s povratno pošto

Zastonj!

Naročajte „Slovenca“!

Gvantne (manu-fakturne) trgovine

v Ljubljani:

R. Miklauc

Stritarjeva (Špitalska) ulica št. 5

Pri Škofu

Pogačarjev (Sadni) trg

Pri Miklavžu

Medena ulica 2801

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihat, Fellerjev fluid z znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratni boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici štev. 16 (Hrvatsko)